

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z PRILOGO „KMEČKO DELO“

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno 38 din, polletno 20 din,
četrtletno 11 din; inozemstvo 76 din
Poštno-čkovni račun številka 10.603
Reklamacije niso poštnine proste

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška cesta 5
Telefon 21-13

Cene inseratom: Cela stran
3000 din, pol strani 1500 din, četrt
strani 750 din, osminka strani 400 din
— Mali oglasi posamezna beseda za
naročnika 1 din, za nenaročnika 2 din

Vojni uspehi in neuspehi Libija v angleških rokah

Bengazi se predal Angležem

Naš list je poročal, da so se lotili Angleži pohoda na libijsko glavno mesto Bengazi po obalni cesti in po karavanski poti skozi Mekeli (na zemljevidu El-Mechilli).

Po padcu Tobruka so se angleške čete dehile. En del je prodiral ob obali in zavzel Derno in Cireno, drugi, sestavljen iz tankovskih in oklopnih oddelkov, pa je prodiral od Tobruka preko puščave čez Mekeli naravnost proti Bengaziju. Krajevne razmere so bile na tej poti izredno težavne. Oklopne divizije so se mogle posluževati le slabe karavanske ceste. Radijskih oddajnih postaj se niso posluževale, da bi sovražniku ne izdale svojega položaja. Ko so se te čete 6. februarja pojavile na morski obali južno od Bengazija, je bilo to za Italijane največje presenečenje. To prodiranje je bilo izvršeno tako spretno, da je južna kolona prispela pred Bengazi istočasno s severno kolono, ki je obkolila mesto s severne in vzhodne strani, tako da so bile klešče sklenjene. Vse zajete čete so se udale zmagoviti angleški armadi. Med ujetimi oficirji je več generalov, med njimi en poveljnik armije, en poveljnik armadnega zbora, 1 divizijski in še 5 drugih generalov. Vojni plen, sestojč iz vojnih potrebščin vseh vrst, je ogromen.

Po zasedbi Bengazija so prispale angleške čete do zaliva Velike Sirte, motorizirani oddelki pa prodirajo proti meji italijanske druge severnoafriške kolonije — Tripolitanijski.

Angleži prodirajo dalje

Angleške čete so zavzele 9. februarja mestce El Agheila, ki leži 300 km dalje od Bengazija na poti proti Tripolisu ter je zadnji važnejši kraj pred začetkom puščave Sirte.

Važnost Bengazija

Bengazi je glavno mesto Libije in drugo največje mesto italijanskega kolonialnega

cesarstva in izhodišče najvažnejših cest ter železnice v Libiji. Bengazi ima 2 letališči, ki predstavljata najboljše letalsko oporišče v severni Afriki. Obe letališči bosti služili sedaj kot oporišče angleškega letalstva, s čimer se je razdalja do Sicilije in sploh Italije zmanjšala za angleško letalstvo za več sto kilometrov. Angleška mornarica je dobila z zavzetjem Bengazija poleg otočja Malte drugo najvažnejše pomorsko oporišče na Sredozemskem morju. Luka v Bengaziju je najmodernejše urejena ter se je lahko poslužuje tudi večje vojne ladje. Uporabna je ob vsakem vremenu, vrhu tega pa razpolaga z vsemi modernimi napravami za naglo iztovarjanje in natovarjanje.

Trojno bojišče v vzhodni Afriki

Prodiranje v Eritreji

Naše zadnje poročilo o prodiranju Angležev v italijansko najstarejšo vzhodnoafriško kolonijo Eritrejo smo zaključili s presekanjem ceste med mestoma Agordat in Barentu ter z zavzetjem teh važnih postojank po Angležih. Mesto Agordat leži 160 km daleč od angleškega Sudana, Barentu pa 140 km. Angleški cilj pri tej ofenzivi je zavzetje glavnega mesta Eritreje Asmare in pristanišča Masave ob Rdečem morju. Mesta Agordat, Keren, Asmara in Masava ležijo ob železnici in cesti, ki vodita skozi divje soteske, obe prometni žili sta vsekani v do 3000 m visoko ter golo gorovje. Po tej poti se je umaknila eno divizijo broječa italijanska posadka iz Agordata. Angleži so ji za petami v okolici mesta Keren, katerega oblegajo.

Italijanska posadka iz mesta Barentu, katero cenijo na 10.000 mož, se umika po zelo težavni gorski poti, ki se steka pred Asmaro v široko avtomobilsko cesto, katero so zgradili Italijani zadnja leta po osvojitvi Abesinije iz Asmare v abesinsko prestolnico Addis Abebo. Zasledovanje teh Italijanov bo za Angleže zelo težavno.

Abesinija

Prvi vdor v Abesinijo je bil izvršen od angleških čet in abesinskih četnikov iz angleško-sudanske postojanke Galabat. Ta ofenziva je že posrečeno napredovala mimo Meteme 110 km daleč proti abesinskemu mestu Gondar. Na tem področju so angleške čete povsod v tesnem stiku in sodelovanju z abesinskimi četaši, ki so na delu po vsej ogromni pokrajini krog velikega Tana jezera, iz katerega priteka Modri Nil, ki se združi pri sudanskem mestu Hartum z Belim Nilom v egiptski veletok Nil.

Drugi prodor na abesinsko ozemlje izvajajo Angleži s podporo abesinskih četnikov ob toku Modrega Nila v pokrajino Godžam.

Tretje angleško prodiranje v Abesinijo poteka iz angleške kolonije Kenija. Tukaj so

Dosedanja bilanca bojov med Angleži in Italijani v severni Afriki

Od začetka angleške ofenzive v severni Afriki 9. decembra 1940 do zasedbe Bengazija so prevalele angleške čete v 60 dneh 800 km po ozemlju, ki ne nudi ne hrane in ne vode ter divjajo po njem peščeni viharji.

V tem času so izvojevale sedem bitk in zavzele sedem najmočnejših sovražnih postojank in utrdb, ne upoštevajoč celo vrsto manjših utrjenih postojank. Zajele so brez posadke v Bengaziju nad 110.000 ujetnikov, med temi 13 generalov in nad 5000 oficirjev ter enega admirala. Silne množine vojnih potrebščin milijardne vrednosti predstavljajo vojni plen. Pri vsem tem pa znašajo angleške izgube manj kakor 2000 mož.

Angleži že do 200 km globoko in napredujejo brez prave fronte od vodnjaka do vodnjaka. Pri tretji ofenzivi so na delu skozi puščavsko ozemlje motorizirane patrulje in izvidniške skupine na kamelah.

Ogrožanje italijanske Somalije

V italijansko Somalijo so na zmagovitem pohodu južnoafriške čete iz angleške Kenije. Borbe se razvijajo že nad 100 km globoko v italijanski Somaliji v pokrajini Džuba, katero so izročili Angleži Italiji prostovoljno 1. 1927. V tem rodovitnem ozemlju pa boji doslej niso zavzeli večjega obsega, ker so italijanske posadke na hitrem umiku.

Hudi boji v Albaniji

Cilji italijanske ofenzive

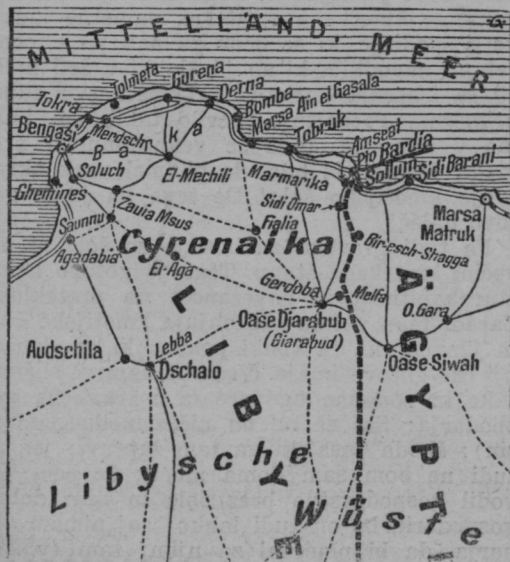
Kakor znano, je bil pred nedavnim postavljen na čelo italijanskih vojaških sil v Albaniji že kot tretji general Ugo Cavallero, ki je tudi načelnik italijanskega generalnega štaba. V 12 močnih napadalnih skupinah je hotel vedno s svežimi v boj poslanimi četami streti grški odpor in prebiti fronto na osrednjem odseku. Cilj te protiofenzive je bil: prisiliti Grke s premočjo k umiku, s čemer bi bila rešena neposredne nevarnosti Valona in Berat.

Grki v napadu

Neuspeh italijanske ofenzive je omogočil Grkom, da so sami prešli v napad in so zavzeli zelo važne utrjene gorske postojanke, ki silijo Italijane k umiku.

Položaj mesta Tepelini, ki je glavno oporišče druge italijanske obrambne črte v Albaniji, je bil 6. februarja tolikanj ogrožen, da so ga Italijani izpraznili ter zažgali.

Padec Tepelenija bi pomenil po mnenju vojaških strokovnjakov konec Cavallerove ofenzive ter umik Italijanov iz druge obrambne črte na tretjo, a prej bi skušali še braniti Berat in Valona.

Notranje pomirjenje

Sporazum med Hrvati in Srbi, sklenjen 26. avgusta 1939, je rodil zelo lepe sadove. Vodeč računa o tem, da ~ Hrvati narod s svojo samobitnostjo prav tako kakor Srbi in Slovenci, je razbil preozke vezi togega centralizma. Položil je osnove za novo notranjo gradnjo države, temeljujočo na načelu samouprave in avtonomije. S tem sporazumom se je naselilo v vrstah hrvatskega naroda zadovoljstvo in z njim pomirjenje duhov, ki se odraža v strnjnosti ljudstva naše države in v skupni volji braniti našo državo, njeno neodvisnost in ozemsko neokrnjenost zoper vsakogar.

To notranje pomirjenje, ki ga označujemo kot narodno pomirjenje, ni direkten predmet našega članka. Pred očmi nam je medstrankarsko pomirjenje v Sloveniji, o katerem je predsednik JRZ za dravsko banovino dr. Kulovec, govoril na zborovanju krajevne organizacije JRZ v Celju v nedeljo, 2. februarja. Poudaril je, da sedaj ni čas, da bi se stranke med seboj prepirale in razpravljale pred javnostjo majhne osebne ali druge zadevice. Zaradi vsega naroda naj nastopi med nami pomiritev. Naša javna glasila naj bi se dvignila visoko nad dnevne strasti in naj bi s tega visokega vidika obdelovala naša narodna in državna vprašanja. Če kdaj, je sedaj čas, da presojamo vse naše javno življenje z vidikov lestvice vrednot. Če je v nas dovolj samozataje, dovolj uvidevnosti, tudi ne bo težko predrediti se priznanemu narodnemu vodstvu.

Poziv ministra dr. Kulovca je vzbudil med vrstami JNS značilen odmev. »Jutro«, glavno glasilo slovenskega dela JNS, ugotavlja spričo poziva predsednika večinske stranke v Sloveniji, da je pridevek »večinska« danes za vsako stranko sporen, dokler ne spregovori narod v svobodnih volitvah. K tej ugotovitvi je treba pripomniti, da se stranka našega ljudstva, sedaj imenovana JRZ, nikdar ni bala svobodnih volitev, marveč se vedno za nje borila ter jih tudi sedaj pričakuje, da izpriča svoj pridevek. Pač pa je neka druga stranka, ki si je v preteklem desetletju pridobila z največjo nesvobodnostjo volilcev (podrobnosti nočemo danes pogrejati) večino v Sloveniji. Zato se je tedensko glasilo JNS »Nova pravda«, glasilo narodnega delavstva, izkazalo za stvarnejše, ko imenuje JRZ »večinsko« stranko v Sloveniji brez pridržka.

Pozdravljajoč v načelu dr. Kulovec poziv, poudarja »Jutro« glede na način, kako naj se doseže medstrankarsko pomirjenje, da pri nas to ne more biti podredek, marveč vskladev dela raznih politično organiziranih skupin in ureditev njihovega sodelovanja za dosedo najvišjih narodnih in državnih ciljev. Kar se tiče vodstva, ni nikdar v rokah ene stranke, temveč le v skupni odgovornosti vseh pozitivnih političnih sil. Zato »Jutro« odklanja mnenje »Slovenca«, da je pomirjenje mogoče le, če se vse stranke podredijo eni ter jo priznajo za svoje narodno vodstvo. »Nova pravda« naglaša, da pomiritev ne more pomeniti likvidacijo vseh ostalih (razen JRZ) strank, marveč priznanje pravice do življenja vseh političnih strank in priznanje dolžnosti, ki jih imajo vse politične stranke do velikih potreb naroda.

Celjsko JNS glasilo »Nova doba« je v svoji številki dne 7. februarja, v kateri v uvodnem članku kliče na osnovi proglašenja naprednih političnih skupin »k trdnjejši strnjnosti in povezanosti vseh resnično naprednih sil«, tudi objavila odgovor na izjavo ministra dr. Kulovca. Zahteva dejanja predvsem v svrhu zadoščenja. Tako se glasi njena zahteva: »Doba zadnjih let ne more biti pozabljena brez zadoščenja človeškemu dostojanstvu in zakonskim predpisom, ki bi naj bili vsem najvišje pravilo in svetinja, pred katero mora na kolena vsaka politično strankarska strast«. JNSarji se dobro zavedajo, kako je

JNS diktatura pred l. 1935. ponižala dostojanstvo slovenskega človeka in kako je po-teptala v blato »svetinja« zakona. Za ta zlo-dejstva do sedaj še res ni bilo dano potrebno in primerno zadoščenje.

»Kmetijski list«, glasilo bivših samostojne-žev, sedaj članov JNS, je v svoji številki dne 4. februarja na uvodnem mestu zapisal slavo-spev naprednim ljudem, svobodnim duhomom, ki so slovenskemu narodu žareli kot svetilniki v temi. Toliko je baje teh naprednih borcev za narodno svobodo, da sta pojma naroden in napreden postala skoraj istovetna. Če bi bil »Kmetijski list« v resnici to, kar poveda nje-gov naslov, če bi pisal iz duše našega kmet-skega ljudstva, bi moral reči, da slovenska liberalna gospoda pojma naroden in napre-den istoveti proti prepričanju naroda samo iz osebne in strankarske špekulacije. »Kmetijski list« se s takšnim pisanjem izkazuje kot ve-ren dedič laži-liberalnih fraz in laži, katere stopnjuje s slabo merjenim kajpada v duhu narodne sloge izvedenim udarcem zoper mračnjake in njihovo izdajalsko počenjanje. Kar se tiče skupnega naziranja, izpoveduje

»Kmetijski list«, da ne bo nikdar nihče dose-gel, da bi vsi ljudje, pa naj si tudi v okviru samo enega naroda, enako mislili. S tem trenutkom bi se nehalo življenje. Zato se pri nas osmeši, kdor hoče pri nas capljati po tolikih letih nazaj in kovati neko narodno skupnost na podlagi špekulativnih strankarskih inte-resov.

Iz navedenih izjav JNS glasil posnamemo, da hočejo vsi ostati pri svojih strankarskih organizacijah, pri svojih političnih načelih in svetovnih nazorih. Povse prav. S tem je one-mogočeno nekdanje slogaštvo, ki je v dejanstvu bilo zamegljenje in zmočvirjenje ter je največjo škodo prizadelo ne tako zvanemu svobodoljubnemu in naprednjaškemu nazira-nju, marveč katoliški ideji. Odložilo pa bi se naj, in to je prva stopnja k notranjemu po-mirjenju, nepotrebno sovraštvo in brezplodna zagrizenost, ki se rada sprevrže v hudobnost. Vsi, ki so resnično narodnega mišljenja in čutenja in poštene v lje, naj usmerijo svoje težnje in svoje delo k visokemu skupnemu cilju: v blagor in pravilno ureditev naše ožje domovine in države, v ohranitev naše jugo-slovanske države, njene popolne neodvisnosti in neokrnjenosti, v vsakem položaju, ki bi ga prinesla bodočnost, z vsemi sredstvi in tudi z največjimi žrtvami!

Vinogradniki zahtevajo glede obdavčenja enakost vina s pivom!

Decembrska uredba o spremembah zakona o državni trošarini je hudo razburila vse vi-nogradnike.

S to uredbo je bila namreč zvišana držav-na trošarina na vino za celih 100 odstotkov, to je od 1 na 2 din pri litru.

To je seveda vse vinogradnike zelo priza-delo. Še bolj pa so se čutili prizadete, ko so dognali, da je bila z isto uredbo povišana dr-žavna trošarina na pivo samo za 33 odstot-kov.

Z ozirom na to se vinogradniki začudeno sprašujejo, kako je moglo priti do te dvojne mere. Sprašujejo se, kako to, da država pri-zanaša industriji piva, katera donaja dobi-ček le sorazmerno ozkemu krogu, toliko bolj pa pritiska na vino, od katerega pridelovanja in prodaje je odvisen obstoj stotisočev naj-revnejšega kmečkega prebivalstva.

Vinogradniki ugotavljajo tudi, da se je ce-na pivu kljub temu, da je bila trošarina nanj povišana samo za 33 odstotkov, povišala za cel dinar pri vrčku.

Glede na vsa ta dejstva zahtevajo vse vi-nogradniške in kmečke organizacije ter za-druge od pristojnih krogov, da vpostavijo enakopravnost glede nošenja davčnih bre-men:

ali naj se državna trošarina na vino zniža na 33 odstotkov poviška, ali pa naj se tudi na pivo državna trošarina zviša za 100 od-stotkov prejšnje.

To so zahtevali v resoluciji občnega zbora Kmečke zveze tudi zastopniki vinorodnih okolišev.

Prepričani smo, da bodo oblastva upošte-vala to upravičeno zahtevo naših vinograd-nikov in zenačila odstotek povišanja državne trošarine na vino s pivom. Konzumenti piva radi tega, ker je uredba prizanesla pivu, itak niso imeli nobene koristi, zakaj pivo se je podražilo istotako, kot bi se v primeru, če bi bila trošarina zvišana v enaki meri kot je bila na vino.

Kmetijskim šolam več pozornosti!

Velika večina slovenskega naroda je kmeč-kega stanu. Res je, da je tudi industrija pri nas precej razvita, vendar je še vedno kmetijstvo glavna pridobitvena panoga. Zato je prav posebno potrebno zanimanje za to pa-nogo in to tembolj, ker vidimo, kako drugod, v drugih državah posvečajo največjo pozor-nost kmetijstvu s tem, da zemljo gnojijo z vsemi mogočimi gnojili in sadijo take rastli-ne, ki najboljše uspevajo in dajejo največjo korist, opuščajo pa zopet take, ki se izka-žejo, da ne uspevajo dobro, ker jim ugaja druga zemlja in drugo podnebje. Prav tako so se dvignile tudi druge panoge kmetijstva. Kamor koli se obrnemo, povsod je viden na-predek, napredek, ki gotovo ni v škodo kme-tovo, temveč v njegovo veliko korist.

In kdo je toliko doprinesel k povzdigi kmetijstva?

To so storile kmetijske šole, ki so vsako leto sprejele na stotine kmečkih sinov, jih učile umnega kmetijstva, nato pa jih razpo-slale vsakega na svoj dom, kjer se naj začne novo, načrtno gospodarstvo! Uspeh je viden in posnemanja vreden!

Tudi pri nas težimo za tem ciljem. Prav

posebno zanimanje za kmetijstvo kaže bano-vina, ki ustanavlja vedno nove kmetijske šole, nove postojanke, iz katerih bomo dobili pametne kmečke gospodarje, pametne kmeč-ke gospodinje, ki se bodo ravnali po smerni-cah in navodilih, ki so jih dobili v šoli in ki so se izkazala koristna in kmetijstvu edino primerna. Precejšnje število takih šol ima-mo v banovini, toda še vedno mnogo pre-malo! Idealno bi bilo, da bi imel vsak okraj svojo kmetijsko šolo! Do tega pa je še go-tovo daleč!

Pa tudi pravega zanimanja za šole ni pri večini kmečkega stanu. Tega je gotovo kriva starokopitnost in navezanost na preteklost. Zaradi tega večina podcenjuje kmetijske šole in jim odreka ta veliki pomen, ki ga današ-nji čas gotovo ima. Večkrat namreč slišimo take in podobne ugovore iz ust kakega go-spodarja: Saj se ne bo nič naučil (namreč sin); škoda časa, ki ga tam zapravi; jaz se tudi ne bom sam doma mučil; če sem jaz vodil gospodarstvo brez šole in sem dobro gospodaril, bo on tudi lahko; saj nimam de-narja, da bi plačeval za njim; tam (v šoli namreč) lahko tako delajo, ker imajo denar,

doma pa moramo za vsak dinar gledati, za katero stvar bi ga bolj obrnili in še dosti drugih sličnih ugovorov.

Preglejmo si na kratko vse te ugovore in videli bomo, da ne držijo!

Ni mogoče, da se mlad fant ne bi ničesar naučil na kmetijski šoli. Ni potrebno, da bi imel kake izredne umske sposobnosti in talente. Če kaže količkaj zanimanja ter samo oči odpre, kako delajo na šoli, kako ukrepajo v tej stvari, kako v oni, vidi dobre strani te stvari, pa zopet napake one. Potem pa vse to naobrbe na svoj dom in vidi: tukaj mi ne delamo prav, v tej stvari bi se dalo boljše ukreniti in naredi sklep: ko pridem domov, bom očetu svetoval, da se bomó ravnali tako, kakor delajo na šoli in uspeh ne bo izostal. Pаметen oče bo dal sinu prav!

Vse to pa lahko doseže že s samim opazovanjem. Koliko stvari pa se mu še odpre, ko se uči razne panoge kmetijstva. Čas gotovo ni izgubljen, eno ali dve leti pa tudi preživijo na kmetiji brez sinove pomoči. Ob študiranju raznih kmetijskih panog pa mlad fant tudi spozna, kako lep je kmečki stan, postane ponosen, da je doma iz kmečke hiše, vzljubi svojo domačo grudo in v ljubezni do nje procvita njegov dom. Takih samozvestnih kmečkih fantov in kmetov nam je današnji čas, ko vse leti v mesto in misli, tam je med, nujno potrebnih!

Današnji čas pa zahteva tudi od kmetov večje izobrazbe. Vse postaja bolj učeno ter celo z neko prezirljivostjo gleda na kmeta, ki nikakor ni umestna, vendar mora kmet tak občutek krepko zavrniti! Zato mora kmet uvideti, da ne zadostuje samo, da zna brati in pisati, ampak da je tudi v svoji stroki podkovan in doma!

Res je, da v vseh stvareh ne moremo ravnati tako na kmetiji, kakor n. pr. na šoli, ker ni takih priprav in drugih sredstev! Toda s pametnim gospodarstvom se da tudi na mali kmetiji veliko napraviti, seveda razmeram primerno in po najboljšem preudarku, ki se dobi na kmetijski šoli.

Sicer pa naj nikogar ne plaši denarna plat tega vprašanja, namreč, da ne bo zmogel stroškov za šolanje. Obiskovanje teh šol je zelo poceni, kdor je pa bolj reven, pa mu pri-skoči na pomoč banovina in kmetijski odbori.

Videli smo, da ugovori ne držijo. Sicer pa naj poskuša, kdor ne verjame, ali se obnese današnji čas kmetijska šola ali ne? In spoznal bo, da je za kmečkega gospodarja kmetijska šola glavnica, ki se po letih bogato obrestuje!

Naše geslo bodi: »Naj ne bo bodočega kmečkega gospodarja, ki ne bi imel kmetijske šole!«

Avtomobili bodočnosti.

O avtomobilu bodočnosti piše nekdo v nemški reviji »Auto«. Neki nemški znanstveni zavod je delal poskuse s tipom avtomobila, ki praktično v največji meri združuje hitrost s štedljivostjo. Izkazalo se je, kaj se da doseči z modernimi sredstvi in kakšen naj bo avto, prilagojen novim cestam, da lahko govorimo o njem, da je modern. Novi avto baje igraje prenese hitrost 140 kilometrov, pa ne porabi na 100 km več kot 10 litrov bencina. Njegova oblika je taka, da se je zračni odpor znižal še za polovico, kar pomeni prihranek 30 do 50 konjskih sil. Trenje pnevmatik se je tudi močno zmanjšalo. Nizek tlak zračnic je bil na slabih cestah neobhodno potreben, na modernih cestah se pa

P o J u g o s l a v i j i

Dveletnica vlade. Dne 5. februarja sta pretekli 2 leti, kar je bila sestavljena vlada Dragiša Cvetkovića, ki si je določila kot smoter svojega prizadevanja sporazum s Hrvati. Dne 26. avgusta 1939 je bil ta sporazum sklenjen, ki je imel za posledico vstop Hrvatov pod vodstvom dr. Mačeka v vlado. Ob dveletnici svoje vlade je Dragiša Cvetković izjavil svoje globoko prepričanje, da temelji politike sporazuma morejo biti temelji trajne, solidne in zdrave jugoslovanske skupnosti. Ta politika je poročstvo v sedanjih časih in edino ona more zagotoviti bodočnost.

Sprememba v ministristvu pravde. Dr. Lazar Marković, pravosodni minister, je stavljen na razpoložanje. Za ministra pravde je bil imenovan dr. Mihajlo Konstantinović, dosedaj minister brez listnice.

Banski svet dravske banovine se sestane 17. t. m. ob 10. uri dopoldne v Ljubljani. Na tokratnem zasedanju bo v razpravi banovinski proračun za leto 1941 s pripadajočimi pravilniki, pravilnika o organizaciji in delu banskih svetov in sklepanje o osnutku uredbe o spremembah uredbe o občinskih uslužbencih.

Enoletno delo »Slovenske Straže«

V teku enega leta je »Slovenska straža« izvedla tri narodne zbirke. Dve zbirki sta bili namenjeni naši severni meji in ena kočevskemu Slovincem. Pri obdarovanju je »Slovenska straža« upoštevala v prvi vrsti načela, da je treba potrebnega otroka izdatno obdarovati, ker le tako darilo vsaj zares nekaj zaleže.

Prvo obdarovanje na severni meji

S prispevki iz prve zbirke je »Slovenska straža« obdarovala 57 šol na severni meji. Razdelila je med šolske otroke 200 parov močnih zimskih čevljev, 275 kosov blaga za fantovske obleke, 236 kosov blaga za kompletne dekliške obleke, 50 izdelanih kompletov fantovskih oblek, 312 kosov docela izdelanega fatovskega perila, nad 300 dekliških hlačk in srajčk, nad 200 parov nogavic in za vsako šolo primerno število zvezkov, svinčnikov in peres.

Poleg šol je »Slovenska straža« iz te zbirke podprla s posebnimi zneski in darovi še nekatere revne družine v posameznih krajih in sicer v Guštanju, Gornji Radgoni, Vuze-nici, Kotljah, pri Sv. Primožu na Pohorju, v Marenbergu, pri Sv. Juriju v Slov. goricah in Sv. Juriju v Prekmurju.

Vsega blaga je bilo pri prvem obdarovanju na severni meji razdeljenega v vrednosti nad 100.000 din.

Obdarovanje na Kočevskem

Iz zbirke za kočevske Slovence je »Slovenska straža« izdala za obdarovanje v blagu nad 20.000 din, z nad 27.000 din je podprla razne narodno-obrambne ustanove.

»Slovenska straža« je obdarovala na Kočevskem 220 otrok, upoštevala je tudi načelo, da obdaruje rajši manj otrok, a te tem izdatneje.

Drugo obdarovanje na severni meji

Pri prvem obdarovanju so bile zlasti upoštevane šole v Prekmurju. To pot so pa prišli na vrsto v prvi vrsti kraji v Halozah in v Podravju.

»Slovenska straža« pa je letošnjo zimo obdarovala tele šole: Javorje, Koprivna, Lokovica, Holmec, Št. Danijel, Strojna, Leše pri Prevaljah, Šelemberg, Prevalje, Sele pri Slov. gradu, Pameče, Crneče, Libeliče, Dravograd, Št. Janž pri Dravogradu, Trbonje, Vuzenica, Vuhred, Marenberg, Sv. Primož na Poh., Muta, Št. Jernej n. Muto, Sv. Trije Kralji, Ribnica na Poh., Podvelka, Brezno ob Dravi, Lehen, Št. Lovrenc na Poh., Puščava, Selnica ob Dravi, Sv. Križ nad Mariborom, Limbuš, Tinje na Poh., Sv. Martin na Poh., Št. Ilj v Slov. gor., Jarenina, Marija Snežna, Runeč, Svetinje, Sv. Ana v Slov. gor., Sv. Benedikt v Slov. gor., Gornja Radgona, Kapela, Negova, Radenci, Lokavec, Svečina, Sv. Anžon v Slov. gor., Vurberg, Sv. Marjeta ob Pesnici, Sv. Duh v Halozah, Sv. Andraž v Halozah, Zavrč, Sv. Barbara v Halozah, Makole, Sp. Šv. Kungota, Sv. Trojica v Halozah, Sv. Jurij v Slov. gor.

Vsega blaga je bilo razdeljenega na 57 šol v vrednosti nad 82.000 din. Poleg tega so bili nekateri revni ljudje obdarovani tudi še v denarju.

Tudi ob tej priliki se ponovno zahvaljujemo vsem darovalcem, tvrdkam in tovarnam, ki so nam darovali blago ali ga prodali po nižjih cenah. Naj jim gre zahvala zlasti v imenu obdarovancev, ki so se s solzami v očeh zahvaljevali na miklaževanjih in božičnicah za darove celokupnega naroda in pri tem živo občutili, da narod zares ni le prazna beseda.

Podkrajški Judež

Povest iz domačih hribov

Med večerjo ni spregovoril Nadvornik ne besede. Tudi pogledal ni nikogar, temveč je kuhal v sebi, kakor je bila njegova navada, kadar je imel kako sitno občinsko zadevo. Rožni venec je pomolil kakor druge krati, njegov glas pa ni bil nič pobožen, bil je podoben oddaljenemu grmenju, ki naznanja hudo uro.

Vso noč ni zatisnil očesa, tako je vrelo v njem. Ženi ni rekel ne besede, ona ga tudi vprašala ni. Naslednjega dne je dopoldne stopil v kuhinjo in zarenčal nad ženo:

»Kje je Julka? Pošlji mi jo v štibelj! Ji bom nekaj povedal.«

Julka se je vsa prestrašila, ko ji je mati prinesla v klet očetovo naročilo. Ker pa ji vest ni kaj očitala, je stopila pogumno pred očeta. Mislila si je, da jo bo oče kregal, ker ji noben ženin ni po volji, in ji bo za kakega novega vedel povedati.

Pa takoj je opazila, da se danes pripravlja strahovita vihra in da se je po pravici ustrašila. Očetu so se v očeh kar strele kresale. Nekaj časa jo je samo gledal, pa je njegove poglede pogumno vzdržala; potem pa se je je lotil:

6

»Zdaj vem, zakaj ti za nobenega poštenega ženina ni!«

»Še nobeden tak ni prišel, ki bi mi bil po volji in bi si bila upala z njim biti srečna,« je odgovorila drzno.

»Seveda! Zato ti je pa največja podkrajška baraba po volji — fej te bodi!«

»Kdo?«

»Sama veš. Jaz si ne bom jezika mazal s tem imenom. Ne skrivaj se! Po resnici govori!«

»Saj ne vem, kaj hočete.«

»Tako! Tako! Tako! Trmasta si tudi še. Ali boš tujila, da si se na tistega lumpa obesila, ki je onikrat čez Hudičev graben ušel? Ti si mu pomagala, da ga jagri niso dobili.«

»O tem ne vem nič in ne povem nič.«

»Pa vem jaz in ti bom jaz povedal. Jaz vem, kdo je bil, in tudi vem, kako je z vama.«

Zardela je in prebledela, vztrepetala je, oči pa pred očetovimi ni pobesila.

»S tem lumpom si se spletla.«

»Ni res.«

»Za njim letaš, po cele ure čepiš z njim v lesu.«

»Ni res.«

»Denarja si mu dala.«

»Ni res.«

»Obečala si mu, da ga boš vzela, in sta se že zme-nila.«

Novice iz domačih krajev

80 letnica staroste slovenskih književnih zgodovinarjev. Dne 10. II. dočakal v duševni čistosti in pri telesni kreposti 80 letnico g. dr. Matija Murko, eden največjih slavistov sedanje dobe, starosta slovenskih književnih zgodovinarjev ter upokojeni vseučilišni profesor v Pragi. Rodil se je pred 80 leti v Drsteli pri Sv. Urbanu pri Ptuj. Jubilant govori poleg drugih vse slovanske jezike in je bil že deležen visokih znanstvenih odlikovanj. Lani je bil sprejet za izrednega člana v slovensko Akademijo znanosti in umetnosti v Ljubljani. Vsemogočni nam ohrani pri življenju velikega sina Slovenije.

F. S. Finžgar častni občan ljubljanski. Ob priliki 70 letnice je bil pisatelj in upokojeni župnik F. S. Finžgar imenovan zaradi velikih izrednih zaslug za književnost, kulturo in jezik slov. naroda za častnega člana mestne občine ljubljanske.

Duhovniške vesti. Imenovanje: Za duhovnega svetovalca je bil imenovan ob priliki 25 letnega župnikovanja v Zibiki tamošnji g. župnik Ivan Jelšnik; g. Frangež Vincencij, prefekt v kn.-šk. dijaškem semenišču, za kn.-šk. tajnika in dvornega kaplana. Postavljen je bil g. Razbornik Janez, župnik od Sv. Urbana pri Ptuj, za soprovizorja pri Sv. Bolfenku v Slov. goricah. Nastavljen je bil g. Roblek Peter, semeniški duhovnik, za prefekta v kn.-šk. dijaškem semenišču. Upokojena sta gg.: Goričan Janez, župnik v Špita-

liču; Letonja Franc, župnik pri Sv. Bolfenku v Slov. goricah.

Zlata poroka v celjski okolici. V Lokrovcu pri Celju sta obhajala zlato poroko Anton Rehar, trgovec in posestnik, ter njegova žena Balbina, rojena Lajnsi. Jubilanta sta oba zdrava ter čila. K zlatemu jubileju naše čestitke!

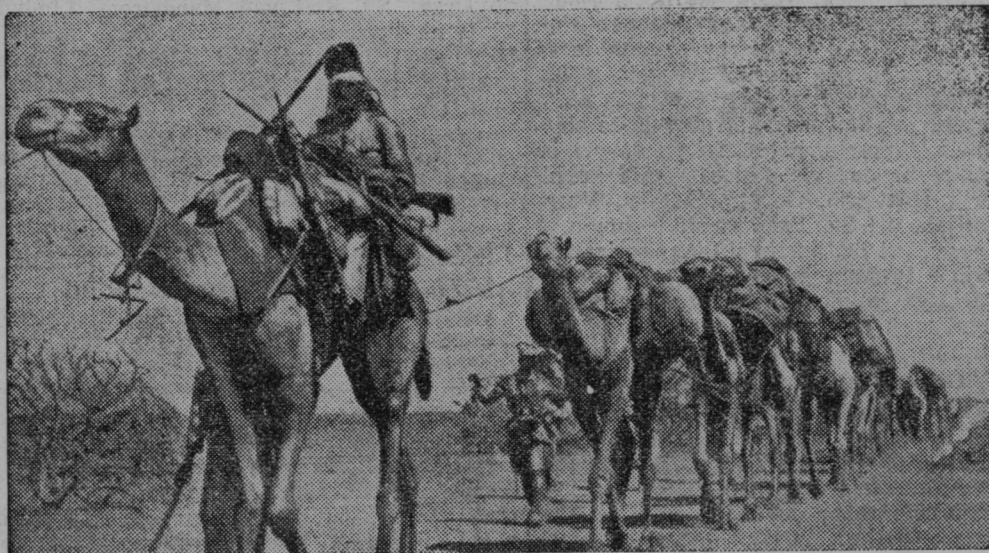
Zlata poroka pri Sv. Petru v Savinjski dolini. Zlato poroko pri Sv. Petru je obhajal versko in politično značajni mož Florjan Sedminek s svojo dobro družico Ano. Cerkvena slavnost je bila sijajna. Pred petdesetimi leti je bil jubilant postaven in ponosen dragonski vojak. Častitljivi mož je še danes cvetočega obraza. Pogumno je stopil s svojo zvesto ženo pred oltar, da se javno zahvali Bogu in obljubi zvestobo do konca. Obred je bil do solz ganljiv. Mili glasovi zvonov, mogočno petje cerkvenega zbora, zanimiva beseda cerkvenega govornika in krepko mašno slavopetje — vse je tekmovalo, da razveseli zlatoporočence, ki sta znana po svoji dobrodelnosti, gostoljubnosti in odločno katoliški usmerjenosti. Dal Bog še biserno poroko!

V 84. letu in še vedno občinski odbornik. Pri Zg. Sv. Kungoti živi g. Martin Volavšek, bivši posestnik. Omenjeni je že v 84. letu. Dolga leta je bil v Pišecah pri Brežicah, kjer je bil župan. Kupil je posestvo ob severni meji in je pri Zg. Kungoti 34 let. Po prevratu

Hči Hajle Selasija, abesinskega cesarja, se zavzema z govori po radiu za osvoboditev Abesinije

je bil pri omenjeni obmejni postojanki gent, nato več let župan in je še danes občinski odbornik. Za svoje veliko in požrtvovalno narodno delo je bil odlikovan z redom sv. Save. Ta izredna slovenska korenina je nad 50 let naročnik »Slov. gospodarja«. Stari narodni borec še danes lepo ter pravilno piše, kar je dokaz, da je pri polni duševni čistosti. Izrednega Slovenca, ki stoji še trdno na braniku severne meje, nam ohrani ljubi Bog do skrajnih mej človeškega življenja!

Italijanski tren na velblodih v Somaliji

Nesreča zaradi odpovedi zavore. Iz Šmartna pri Slovenj Gradcu smo prejeli: Poledica prejšnjih dni je imela precej posledic. Pod Sv. Barbaro je na strmi cesti odpovedala zavora na saneh, naloženih s hlodi. Sani so zdrčale naprej in potegnile pod se lepa mlada konja, last g. Karničnika iz Slovenj Gradca. Oba konja sta obležala na mestu in so ju morali takoj ubiti.

Od neprevidnega strela zadet delavec. Z levega brega Drave je nekdo v Mariboru preko reke zadel s kroglo iz samokresa ali flober-tovke 50 letnega občinskega delavca Ivana Haberla, ki je kidal sneg na Obrežni cesti. Krogla mu je prebila desno lice in obtičala v ustni duplini. Neprevidnega strelca bo težko izslediti, dasi je bil strel oddan kmalu popoldne.

Po nesreči ob dva konja. Občutna nesreča je doletela nekega voznika iz Sel pri Ptuj.

»Ni res.«

»Salament!« je zarjul oče. »Ali boš rekla, da se jaz lažem? Če mi še eno zineš, te naženem ko steklega psa in se mi nimaš več prikazati na domu.«

Stisnila je zobe in stopila k durim.

»Ostani! Še nisva opravila,« se je zadr!; »... zmeraj sem mislil, da si pridno, pošteno dekle; zdaj pa vidim, da si lahkomišelnajdra.«

Kri ji je planila v lice, glasu pa ni dala od sebe.

»Menda ne misliš, da boš cigana res vzela? Prej se bo Hom podrl, preden bi se kaj takega zgodilo.«

Molčala je.

»Moje hiše ta cigan ne sme prestopiti. Kam pa se hočeš oženiti? Morda na tisto zlibrano bajto v Kotu, ha?«

Ni mu odgovorila.

»Ali pa se misliš kar tako naprej še okoli njega smoliti po lesu in po gošči in v sramoto spraviti sebe in mere?«

Niti zganila se ni in je bila tiho.

»Zdaj pa hočem vedeti, kako je s teboj in kaj si s tem Judežem skuhala?«

Malo jo je spreletelo, molčala pa je slej ko prej.

»Salament!« je treščil z nogo v pod, »zdaj se mi boš še kujala, ha? Če takoj ne zineš, ti bom drugače posvetil.«

»Saj ste mi rekli, da ne smem več ziniti in da moram biti tiho,« se je kujala.

»Otrok mora odgovoriti, če ga oče kaj vpraša.«

»Po krivici pa tudi oče ne sme otroka dolžiti in kregati.«

»Kaj? Zdaj me boš še učila? Ali boš tajila, da si se z Judežem na skrivnem shajala, l. j?«

»Nikoli se nisem z njim shajala. Dva ali trikrat sem ga srečala, in kar sva spregovorila, to bi bili lahko tudi gospod župnik čuli. Opominjala sem ga, naj postane pošten človek, drugače se bo na duši in na telesu pogubil.«

»Naj ga! Naj se pogubi! Kaj tebe briga?«

»Neumrljivo dušo ima kakor vsak človek; nebesa pa so velika dovolj, da je tudi zanj prostora v njih.«

»Haha, te že razumem, kako misliš. Lepo si mu pridigala in si si mislila: s pridigo ga bom tako opilila, da ga bom lahko vzela.«

»Ne, ta misel mi še v sanjah ni prišla. Povem vam enkrat za vselej, da Judeža ne bom vzela — nikoli ne!«

»Kaj? Ali ti je resnica?« je dejal oče bolj prijazno.

»Da, čista resnica. Če praznim čenčam več verjamete kakor meni, pa verjemite!«

»Ne, ne! Saj verjamem tebi,« si je oddahnil; »pa shajati se ne smeš s tem človekom.«

»Saj se ne shajam z njim.«

»Tudi spregovoriti ne smeš z njim. Za nadvorsko hčer to ni, da bi se s takim potepuhom pogovarjala.«

vozi na trdih pnevmatikah ne samo hitreje, temveč tudi bolj varno. Na poskusnem avtomobilu so montirali napravo, ki je med vožnjo zvišala tlak pri pnevmatikah od 1.8 na 3.5 atmosfer. Končno se je pa posrečilo zmanjšati porabo bencina še za 6% s tem, da se uporablja redkejša zmes. Moderni avto potrebuje samo še nekaj malenkosti, pa nastane v avtomobilizmu velik preokret.

Protiletalski top na elektriko. V Ameriki se že nekaj časa vrše poskusi z novim tipom protiletalskega topništva. Top obratuje na električni pogon. Model tega topa je mnogo cenejši od dosedanjih modelov, obenem pa je z njim lažje ravnanje kakor z dosedanjimi topovi protiletalske obrambe.

V opekarni v Rogoznici je ustavil konje pred skladovalnico opeke ter odšel. Nenadoma se je opeka porušila, konja sta se splašila ter zdivjala v neko jamo, kjer sta obležala s polomljenim vozom. Oba konja sta poginila.

Zamenjajte še pravočasno stari drobiž po 0.50, 2.— in 10.— dinarjev! Stari 2 dinarski in 50 parski drobiž zgubi lastnost plačilnega sredstva dne 16. februarja 1941, 10 dinarski pa 28. februarja 1941. Zato naj vsak imetnik takih novcev pregleda svoje shrambe (tudi razne hranilnice) in predloži tak drobiž do omenjenega dne na blagajni davčne uprave, pošte, Narodne banke, Državne hipotekarne banke ali Poštne hranilnice, ki mu izplačajo polno (imensko) vrednost. Po preteku zadnjega dne ohrani kovanec le še svojo nizko kovinsko vrednost. Od vsega starega drobiža ostane le še 25 parski drobiž nekaj časa plačilno sredstvo.

Inseriral bi, pa ne vem kako! — Naredite tako: napišite besedilo in preštejte besede, prištejte še en dinar za davek na oglas, v kuvertu dajte znamk za to vsoto in pošljite z besedilom na: Upravo »Slov. gospodarja«, Maribor, Koroška cesta 5.

Vinarska podružnica v Mariboru bo imela svoj redni občni zbor dne 16. februarja t. l. na Banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru ob 9. uri dopoldne. Vsak vinogradnik se naj tega občnega zbora udeleži, ker bo po občnem zboru predavanje, ozir. tolmačenje veljavnega viničarskega reda. Uredbo o viničarskem redu bo tolmačil zastopnik Kralj. banske uprave v Ljubljani.

Požari

V Meži je upepelil ogenj po nesrečnem naključju posestniku Francu Casu 30.000 din vredni kozolec.

Domačini na konjih v Libiji

Pošten grešnik. Na črni tabli v vseučilišni veži je visel listek s sledečo vsebino: »Tisti, ki je v četrtek dopoldne pomotoma odnesel iz zbornične dvorane dežnik z upognjenim črnim držajem, naj ga blagovoli pustiti pri slugi.« Naslednjega dne je bilo napisano na listku pod tem: »Mogoče konec tedna, vreme se noče zboljšati.«

Orjaška drevesa. Prva orjaška drevesa je odkril leta 1850. raziskovalec Loob v zapadni Kaliforniji (Amerika) v pogorju Sierre Nevade. V tako zvanem Mamutovem gaju je našel okrog 90 velikanskih iglavcev, ki jim pravijo domačini sekvoje. Pozneje so odkrili sekvoje tudi drugod. Zdaj so po vseh Zedinjenih državah zaščitene kot ena največjih na-

»Saj mi ni nič storil, da bi mu ne smela odgovoriti, če me nagovori, in če me pozdravi, mu bom vendar smela odzdraviti.«

»A tako!« se je stari spet razburil. »Torej hočeš svojo ljubezen še naprej plesti?«

»Kdo pa se vam je napletel o kaki ljubezni? Povejte mi ga!«

»Ti ni treba vedeti, kdo je bil. Dovolj je, če ga jaz vem.«

»Potem vam rečem, da ste se dali lažnivcu premotiti. Jaz bi takega hudobnega jezika še poslušati ne hotela. Pa se tudi nimam kaj zagovarjati.«

Hotela je oditi.

»Počakaj še!« se je zadr. »Nikomur ne verjamem — tebi ne, onemu tudi ne. Pa nekaj si zapomni! Zdaj bom sam gledal in te ne bom izpustil iz oči. Če bom kaj narobe videl, je konec med nama!«

Vrgla je glavo nazaj in je užaljeno odšla.

Nekoliko pomirjen in vendar nezadovoljen je ostal stari sam. Saj se je bil pri kregu večkrat zaletel in ni svojega dostojanstva obvaroval; hočeš nočeš si je moral priznati, da ga je hči premagala... Ah kaj! Prav je, da jo je skregal. Otroci morajo vedeti, kdo je gospodar pri hiši.

Teden dni potem je Judeža slučajno zaneslo mimo Nadvornika. Šel je počasi za plotom po cesti in se je oziral k mogočni hiši. Tam, kjer pride pot od hiše na cesto,

Pretkani tatovi. Iz Šmartna pri Slovenj Gradcu poročajo: Te dni so neznani pretkani tatovi posetili našo vas. Pri Kacu v Šmartnem so se splazili skozi okno v pisarno in odnesli, kar se je v naglici našlo. Uslužbencu v pisarni so ukradli dva para lepih gozjercev, rokavice, 1 lonec fižola ter kovček. Izginili so z uzmoviči tudi računi in druge listine. Iztaknili so tudi ključ od avtogaraže in se hoteli nobel odpeljati z avtom, a očitno niso znali ravnati z njim. Odtod so šli plena iskat na vas, kjer so se lotili Radšeloze trgovine. Vlomili so vanjo in odnesli 20 komadov srajc, veliko rjavega platna, lepo žepno uro, 5 kg prave kave, odpeljali so moško kolo, odnesli lepe nove zavese in okrog 1500 din gotovine. Pri tem niso delali nikakega šuma in ropota, tako da so domači zjutraj začudeni komaj mogli verjeti toliki izgubi. Mimogrede so se oglasili še v župnišču in odnesli iz kuhinje okrog 100 din.

Hude posledice nočnega napada. V Št. Lovrencu na Pohorju so pričakali pred gostilno 4 vinjeni moški v starosti od 30—40 let 27 letnega posestnika Feliksa Podlesnika s Kumena, kateri je znan po izredni telesni moči. Napadalec so navalili nanj z noži in so pri tem zabodli skozi hrbet v pljuča celo svojega tovariša Henrika Črešnjarja. Podlesnik je dobil 6 ran, od katerih so 4 življenjsko nevarne. V noči napadnega bi bili napadalec obdelali do smrti, da ga ni rešil na pomoč pribrzeli orožnik. Hudo obklane-ga Podlesnika in njegovega napadalca so spravili v mariborsko bolnišnico, ostale tri napadalce pa so orožniki zaprli.

Izsledena in prijeta ponarejevalska družba. Pred mariborskim okrožnim sodiščem bo dajala 18. in 19. t. m. odgovor radi potvarjanja in razpečavanja 500 dinarskih bankovcev obsežna družba. Obtoženih je 28 oseb. Ni še sodno zaključena ta zadeva, že so razkrili orožniki v Slov. Bistrici novo ponarejevalsko družbo. Aretirane so bile 4 osebe. Preiskava je ugotovila, da so bili prijeti v posesti materiala za ponarejanje denarja in je bilo nekaj 500 dinarskih bankovcev napol izgotovljenih. Iz Selnice ob Dravi se je lanski september preselil v Slov. Bistrico 46 letni brezposelni mlinar Franc Mernik s svojo 50 letno ženo Marijo. Oba sta brez pravega dela dobro živela in bila v prijateljstvu s Francem Napa-

Kadar kupujete

ASPIRIN

tablete, ne pozabite pogledati, da li vsak zavitek in vsaka posamezna tableta nosi „Bayer“-jev križ, ki ga mora imeti. Ni namreč Aspirina brez „Bayer“-jevega križa.

Oglas red. dod. št. 1257-1258-1259-1260

stom, gostilničarjem na južnem slovenjebistriškem kolodvoru. Po opazovanju omenjenih so napravili orožniki preiskavo pri Merniku. Odkrili so pripomočke za potvarjanje bankovcev in 2 napol izdelani potvorbi. Aretirali so Franca Mernika, njegovo ženo, Franca Napasta in Mernikovega brata Ludvika, ki je žagar v Slov. Bistrici. Izpoved že zaslišanih prič kaže, da bo najnovejša ponarejevalska zadeva zavzela večji obseg.

Ker so mu branili stopiti v zakon, je ubil strik, ki je povsod drugod, tudi v Prekmurju običajno, da se mladina ob pustnem času ženi. S tem je bil ker je nameraval stopiti v zakon tudi Z. I. Ker pa pri sorodnikih ni dobil potrebne pristanka, je že dalje časa snoval grozno maščevanje, ki ga je tudi izvršil ob nekem prepiru s 52 letnim posestnikom Pucko Stefanom, katerega je s kolom tako močno udaril, da mu je preklal lobanjo in so mu izstopili možgani. Ko se je storilec zavedel, kaj je storil in je videl svojo nezvestno žrtev, je hitro sedel na kolo ter se odpeljal po zdravnika in obenem tudi po duhovnika, da bi mu podelil poslednje zakramente. Zdravniška pomoč pa Pucku ni mogla več rešiti življenja in tako se je za vselej poslovil iz te solzne doline. Ker je bil pokojnik znana in priljubljena osebnost, je ta strašen zločin zbudil daleč naokrog silno ogorčenje. Storilec se je sam javil orožnikom ter svoje dejanje skesano priznal.

je nenadoma naletel na Petra, nadvorskega sina, ki je polagal kamenit prag pri vhodu. Peter je Judeža že prej videl in ga je opazoval; prepričan je bil, da je prišel nalašč mimo Nadvornika, da bi ujel kje Julko. Zato se ga je ko je jezno lotil:

»Lump, kaj pa vohaš tu okoli? Kaj si zgubil tu?«

Judežu je šinila kri v glavo, stisnil je pesti, vendar se je premagal in je rekel precej mirno:

»Tu je javna pot, vsak ima pravico po njej iti.«

»Da, da, pa glej, da prideš hitreje mimo!« se je Peter usajal. »Nikar ne misli, da boš tod za mojo sestro lazil. Tak potepuh še gledati ne sme za Nadvorsk, veš. Julka hoče mir pred teboj, norce si dela, studiš se ji. Napravljaj se svetega, kakor hočeš, si in ostaneš potepuh.«

Judež je zahropel in zarigal ko žival. skočil je nad Petra in je grozeče obstal pred njim. Peter je zamahnil z zidarskim kladivom, ki ga je imel pri delu; tedaj pa ga je Judež zgrabil za roko in mu jo tako močno stisnil, da je zatulil od bolečine in izpustil kladivo. Obenem ga je prijel za vrat in ga je jel dušiti, da je Peter začel že hropsti. Potem ga je naglo izpustil, brcnil in sopihajoč dejal:

»Ti si mi preslinav, krota nemarna, drugače bi te bil zažul.«

Pobral je kladivo, ga zagnal daleč dol po polju in naglo odšel. V notranjščini mu je strašno vrelo... Kaj

»Pošten« tat. Pred dnevi se je neznan dolgo-prstnež oglašil pri posestniku Horvatu Štefanu v Gančanih v Prekmurju ter v odsotnosti domačih odprl stanovanje in iz omare odnesel 100 dinarjev. Zanimivo je pri tem to, da so v omari bili skupaj 4 stotaki, a tatič je odnesel le enega, kar je vsekakor bila precejšnja obzirnost.

Mlad volovski tat. Lani ol'ra je bil ukraden iz hleva posestniku Štefanu Rozmanu v Vižmarjih pri št. Vidu pri Ljubljani 600 kg težki ter 7000 din vreden vol. Tatu niso mogli izslediti. Pred kratkim je izginil iz hleva posestnika Vinca Balantiča iz Most pri Kamniku 6500 din vreden vol. Oba vola sta bila prodana v Ljubljano mesarjema. Zadnjega vola je prodal po smešno nizki ceni 5.50 din za 1 kg večkrat kaznovani 20 letni Ivan Ježek, doma iz Hrastja pri D. Marji v Polju. Prijeti je priznal obe tatvine. Ker sta našla orožnika pri njem še dva potna lista, je izpovedal, da je imel namen ukrasti še dva vola, kar so mu pa preprečili ponoči fantje na vasi.

Po svetu

Preosnova francoske vlade. Maršal Petain je sprejel ostavko zunanjega ministra Flandina. Za zunanjega ministra je bil imenovan

admiral Darlan, ki bo zavzemal obenem položaj podpredsednika vlade in bo poleg zunanjega ministrstva vodil še tudi dalje ministrstvo vojne mornarice.

Rooseveltov zakon sprejet od parlamenta. Po 6 dnevni razpravi je bil Rooseveltov zakon o pomoči Amerike demokratičnim državam sprejet v parlamentu z 260 glasovi proti 165. Sedaj je zakon predložen senatu in bo tamkaj razpravljano o tej zadevi bolj dolgotrajno.

Spreobrnitev, ki je vzbudila pozornost. Kakor se poroča iz Berlina, je prestopil v katoliško Cerkev znani protestantovski pastor Niemöller. Med svetovno vojno (1914—1918) je bil nemški mornariški oficir ter je proslavil svoje ime kot poveljnik podmornice. Po vojni si je izbral poklic protestantovskega duhovnika. Slovel je kot izvrsten pridigar. Med njegovimi poslušalci v Berlinu je bil tudi sedanji zunanji minister Nemčije Ribbentrop. Odločno se je boril proti tisti struji, ki je hotela vpeljati neko pogansko vero, ter neustrašeno branil krščansko protestantovsko veroizpoved. Sedaj je ta junaški iskalec in branilec resnice našel popolno krščansko resnico v katoliški Cerkvi.

Dogodek kakor v Lurdu

Ni se zgodil v Lurdu, marveč na Češkem. O njem so pisali ne samo listi, ki pripadajo krščanskemu svetovnemu naziranju, marveč tudi versko brezbižni, celo protiverski listi, gotovo vsi listi na Češkem. Pozorišče dogodka je Svata Hora (Sveta gora), najslavnejši romarski kraj Češke, ki leži blizu mesta Příbrama v zapadnem delu Češke. Na Svati Hori je zgrajena veličastna Marijina cerkev s slovečim srebrnim oltarjem. V tej cerkvi je 9. junija 1940 nenadoma ozdravela neozdravljivo bolna Marija Milotova iz Upice. Po svojem poklicu je Marija Milotova bila delavka, ki je bila pri neki nezgodi v tovarni 29. septembra 1937 težko poškodovana na kolenu.

Od takrat je začel njen križev pot, ki jo je vodil od bolnišnice do bolnišnice, od zdravnika do zdravnika. Zdravniki so jo preiskovali ter jo skušali ozdraviti z vsemi sredstvi, ki jih nudi moderna zdravniška veda. Toda vse zaman. Nazadnje je bila bolnica odpuščena iz bolnišnice z zdravniškim spričevalom, da je neozdravljivo bolna. Noga ji je ohromela, neobčutljiva za zimo in vročino, pa tudi nesposobna za hojo. Marija Milotova je dobila protezo ter se je mogla ob bergljah in le s tujo pomočjo pomikati naprej.

V svoji globoki nesreči se je zatekla k Mariji, vneto in vztrajno jo proseč pomoči. Rada bi bila poromala v Lurdu, toda izbruh sedanje vojne je to preprečil. Posrečilo pa se ji je, da je dobila čudodelno vodo iz Lurda, katero je s pobožnim zaupanjem porabljala. Hkrati je v soboto, 1. junija, začela opravljati devetdnevno na čast Materi božji na Svati Hori. V soboto, 8. junija, se je dala prepeljati na Svato Horo. V nedeljo, 9. junija, je opravila sv. spoved, prejela sv. obhajilo ter z največjim zaupanjem molila pred glavnim oltarjem Mirijine cerkve. Naenkrat poleg nje nekaj zažvenketa. Ljudje pristopijo in poberejo kovinasto pero, ki je bilo padlo iz njene proteze. Hkrati začuti bolnica, da se začne po njeni povse hromi in mrtvi nogi zopet pretakati življenje. Iznenađena se prime za nogo, se nagloma dvigne ter začne brez bolečin hoditi. Hroma noga je postala v hipu normalna. Marija Milotova zopet hodi kakor pred nezgodo, ki jo je zadela 29. septembra 1937. Vrnila se je v tovarno, kjer si zopet kot delavka služi svoj kruh. Vest o tem dogodku se je nagloma razširila med ljudstvo, ki smatra to ozdravljenje kot čudež. Zdravniki so potrdili, da se ozdravljenje Marije Milotove ne da raztolmačiti z naravnimi sredstvi.

Kratke tedenske novice

Pri Bengaziji je bil ujet fašistični general Ber-gonzoli, ki je ušel iz Bardije in se je povsod še pravočasno umaknil Angležem.

Angleško vojno brodovje je zadnje nedeljo zjutraj z vojnimi ladjami hudo bombardiralo največje italijansko vojno пристanišče Genovo. Istočasno so angleška letala bombardirala pristanišče Pizo in skladišča petroleja v glavnem oporišču italijanske mornarice v Livornu.

Hitlerjev namestnik Rudolf Hess je napovedal v svojem govoru 9. februarja vdor Nemcev v Anglijo in rekel, da je največji vojni stroj vseh časov popolnoma pripravljen in bo v kratkem zadal bogataštvu zmagoviti končni udarec.

Reginald Hoare, angleški poslanik v Bukarešti, je odpoklican. Anglija je prekinila diplomatske odnose s Romunijo.

Za vrhovnega guvernerja od Angležev zasedene italijanske Libije je imenovan general Wilson, ki bo uredil v tej pokrajini angleško upravo.

Iz Francije napovedujejo, da bo pričela v kratkem pojačena nemška podmorniška ofenziva proti angleškemu trgovinskemu brodovju.

Francoski admiral Darlan je bil tudi imenovan za naslednika maršala Petaina kot državnega poglavarja in predsednika vlade za primer, da bi maršal Petain ne mogel več vršiti svoje službe.

V Eritreji so začeli Angleži prodirati tudi s severa ob obali Rdečega morja. Angleške čete so zasedle Merso Petai in Karoro.

Vrhovni tajnik sovjetskega zunanjega ministrstva ali komisarijata Soboljev je prišel v posebnem poslanstvu v Sofijo. Njegov prihod spravljajo v zvezo radi negotovosti Bolgarije, ki koleba med nevtralnostjo in naslonitvijo na Nemčijo.

List italijanskega zunanjega ministra Ciana »Telegrafo« napoveduje, da snuje maršal Graziani pred mestom Tripolisom novo obrambno črto. Na pomoč bodo prišle nove čete iz Italije. Graziani bo branil to črto za vsako ceno.

Eritrejsko mesto Keren, katerega oblegajo Angleži, se imenuje »eritrejski Gibraltar«. Angleži so spravili za obstreljevanje kerenskih utrdb topove v višino 1000 in celo 2000 m.

Skozi Bengazi teče 1827 km dolga obalna cesta, katero so gradili Italijani komaj 2 leti.

Pri cestnih delih od Bengazija do Tripolisa je zaposlila Italija 500 tehnikov in 13.000 delavcev. Cestna dela so bila zelo naporna radi peščenih viharjev in pomanjkanja vode.

Japonci so bili poraženi od Kitajcev v veliki ofenzivi na južnem Kitajskem, kjer so izgubili 30.000 mrtvih in ranjenih.

Kdor oglašuje — napreduje!

mu pomagajo vsi dobri sklepi, kaj vsa volja in delo in želja, biti pošten? Nikoli se ljudje ne bodo predelali, zaničevali ga bodo ko doslej. Še celo Julka, o kateri je mislil, da ga bo vsaj pravično sodila, ga ima za norca in mu ne verjame, da mu je resnica z novim, poštenim življenjem. Ali je mogoče, da je taka po vsem tem, kakor se mu je pokazala? Ne, tako zaničljivo ne govori o njem, to ni res. Toda od kod ve Peter, da sta z Julko kaj imela? Mu je le morala ona kaj povedati. Da, da, vsi Nadvorski si lahko roke podajo! Eden kakor drugi so, prevzetneži... Ali ne bi rajši opustil vseh svojih dobrih sklepov in se vrnil v staro življenje? Ali se ne bi maščeval nad Nadvorskimi in jim kaj na škodo napravil, da bi ga dolgo še pomnili? Ne, ne, tega ne bo storil. Odkar se je lotil poštenega dela, čuti neko skrito veselje s samim seboj. Naj ga tudi vsi ljudje zaničujejo, on pa hoče tako živeti, da se bo mogel sam spoštovati. Če se Julka tudi čisto odvrne od njega, on bo besedo držal; pokazati ji hoče, da je mož, živel bo tako, da ga bo morala spoštovati, tudi če bi ga ne hotela.

6.

Dobje je bila vasica na koncu podkrajške fare. V to vasico se je prikradla huda bolezen: črne koze. O božiču je prvi umrl zaradi njih, v nekaj tednih jih je umrlo še šest. Ljudi je postalo strah. Nihče si ni več upal. Dobje, nihče ni hotel pomagati, mrliče so morali skoraj

naskrivaj pokopavati, razen domačih ni šel nihče za pogrebom.

V Podkraju so imeli grobarja, ki mu je bilo ime Martin. Bil mu je že čez sedemdeset let. Njegovo delo ni bilo le, da je moral mrliča pokopati, tudi napačiti jih je moral in v truglo položiti. Pri taki starosti zdajšnjega dela ni več zmogel. Kar čez noč je sporočil na občino, da ne more več. Kaj zdaj? Nihče se zdaj ni hotel grobarskega dela lotiti. Vprašali so tega, ponudili so onemu, ko se nobeden ni prijel, je župan dal oklicati, da dobi, kdor se za grobarja javi, tri tisoč dinarjev na mesec in še za vsak pogreb posebej. Pa tudi to ni pomagalo.

Tedaj se je zgodilo, da se je Judež pozno na večer vračal iz Reke, kjer je delal v lesu, proti domu. Iznenađena je čul, ko ga je nekdo zadaj poklical, in ko se je ozrl, je videl, da hiti Migec za njim.

»Hoj, ti —!« je ta začel, ko je prisopihal do njega, »daj, da se človek pomeni s teboj... Zakaj ne pobereš denarja, ko na cesti leži? Tri tisoč dinarjev na mesec in za vsak pogreb še posebej sto dinarjev — to ti je cel kapital. Tu zaslužiš v nekaj tednih več kakor z vsem svojim garanjem po leseh v letih.«

»Poberi ti denar, pojdi ti za grobarja!« mu je Judež jezno odgovoril.

»Jaz? Hehehe. Jaz nimam postave zato in močen tudi nisem. Ti pa si močen.«

(Dalje sledi)

ravnih znamenitosti. Debla teh iglavcev so stara do 1500 let in visoka do 90 metrov. V duplinah teh padlih velikanov lahko stoji konj z jezdecem. Pred 150 leti je vihar podrl celo sekvojo, ki je merila pri tleh 35 metrov. V votlini tega orjaškega debla se je lahko človek sprehajal in je nemoteno zapustil skozi odprtino. Drevo je bilo visoko 144 metrov, koža debela 58 cm in njegovo starost so cenili na 5000 let. V debla nekaterih velikih sekvoj so izsekali vrata, skozi katera lahko vozijo tudi vozovi. Orjaška drevesa so tudi avstralske evkalipte, visoke po 150 metrov. Ta drevesa rastejo tudi v močvirnatih krajih Francije, Italije in Španije. V petih do šestih letih dosežejo višino 20 metrov.

Spominjajmo se v molitvah rajnih!

80 letni bivši veleposestnik umrl pri Sv. Juriju v Slov. goricah. Po dolgi in težki bolezni ter vdanem trpljenju smo pri Sv. Juriju v Slov. gor. položili k večnemu počitku Krautič Petra, bivšega veleposestnika v Jur. dolu v 80. letu njegove starosti. Bil je ugleden živinorejec ter je dobil mnogo odlikovanj pri licencovanju plemenske živine. Bil je tudi svojčas cerkveni ključar. Ko smo po fari nabirali prispevke za nove zvonove, se je mnogo trudil, vožnjo zvonov iz Maribora je on oskrbel z domačimi voznički, dal je na svojem domu napraviti vrvi za nove zvonove, splošno je bil dobronik farni cerkvi, pa tudi revežev. Pri njegovi kapelici ob banski cesti smo zmiraj sprejemali g. knezoškofa ob priliki birmovanja. Ko ga je že pred več leti bolezni priklenila na bolniško posteljo, je izročil svojo lepo domačijo sinu edincu, hčerkam pa razdelil lepa vinogradna posestva. Na njegovi zadnji poti ga je spremljala poleg obeh domačih gospodov duhovnikov še velika množica faranov in tudi sorodnikov. Bodi mu zemljica lahka ter pokoj njegovi duši, domačim pa naše sožalje.

Zadnja pot žamutove mamice pri Sv. Ani v Slov. gor. Sredi bele zime se je dne 30. januarja oglasila smrt pri dobri družini žamutovi. Tu je že dolgo trpela dobro znana vdova Marija, ki je z občudovanja vredno vdanostjo prenašala poslednjo, pa najtežjo preskušnjo na tem svetu. Poznalo se ji je pač, da je vajena tihega dela in žrtve iz ljubezni do Boga in do doma. Na njen pogreb je prihitel od bližnje Sv. Trojice č. pater Vladimir, ki je domačemu g. župniku pomagal, da je vse šlo v redu, da si je bila nedelja. Na zadnji poti je rajno spremljal lep sprevod okoličanov, ki so s tem dali izraza svoji ljubezni in spoštovanju do dobre žamutove mamice. Pri ljubem Bogu naj prosí zlasti za novega gospodarja in njegovo ženo, ki njeno izgubo bridko občutita. Za sožalje se vsem iskreno zahvalita.

Bela žena spet ugrabila mater. V Krčevinah pri Vurbergu je doživela v daljši bolezni 57 letna Marija Kobil, dolgoletna viničarka graščine Herberstein. V svojem življenju je bila silno delavna in skrbna. Zaradi utrudljivosti in trpljenja v borbi za kruh, so jo zadele posledice predčasne smrti. Zapušča dve hčeri in moža invalida težkega stanja. Naj v miru počiva!

Dva mrliča pri Sv. Janžu na Dravskem polju. Smrt, kot smo zadnjič poročali, stanuje v Prepolah in danes dodajamo še to, da že ima sedaj domovinsko pravico v Prepolah. Pobrila je zopet kar dva vaščana. Umrla je v 76. letu Kirbiš Terezija, roj. Nahberger. Bila je vzor prave in dobre matere, svoje mnogoštevilne otroke je lepo vzgojila. Kljub visoki starosti je bila še do pred kratkim zdrava in vsako nedeljo in zapovedan praznik pri sv. maši. Tudi pri mizi Gospodovi se je velikokrat mudila. — Komaj pa je mati zemlja njeno telo sprejela, že ji je sledil po tej poti, katera čaka nas vse, 61 letni posestnik Kirbiš Ivan, istotako iz Prepol. Zavratna pljučnica mu je pretrgala nit življenja. Rajni je bil vzoren krščanski mož, član Apostolstva mož in dober gospodar in oče. Pogreba

se je udeležila velika množica prijateljev, znancev in sorodnikov, kot tudi pevec pod vodstvom g. organista, ki so mu ob odprtem grobu zapeli žalostinko. Pogreb je vodil ob asistenci dveh duhovnih sobratov g. pater Hazemali Vladislav, ki se je ob odprtem grobu z lepo besedo spomnil zaslug rajnega in se od njega poslovil. Bog jima bodi milosten sodnik in obilen plačnik, a žalujčim izrekamo naše iskreno sožalje.

Naš naročnik umrl. V Vidoncih v Prekmurju je umrl naročnik »Slov. gospodarja« Franc Fuja. Rajni je bil zglede cel vasi. Posebno ga pa še bo pogrešala družina, kateri je bil dober v vsakem oziru. Blagi rajni, počivaj v miru!

Smrtna slučaj v prekmurski Sred. Bistrici. Pred dnevi smo na Srednji Bistrici v Prekmurju pokopali mladega, komaj 30 let starega, posestnika Kramar Ivana, ki se je na sezonskem delu v Nemčiji močno prehladil, dobil pljučnico ter tako moral leči v prerani grob. — Na Gornji Bistrici pa je v 78. letu starosti umrla Balažič Uršula, ki je bila po vsej vasi zelo priljubljena. Saj jo je na zadnji poti pospremlila malone vsa vas. Naj počiva v miru!

Smrt v 83. letu pri Sv. Tomažu pri Ormožu. Tomaževski zvonovi so naznanili žalostno vest, da nas je zapustila naša predobra mamica Marija Štebih, roj. Štabuc iz Peršetinec. Pokojnica je bila prava vzorna krščanska mati ter je vsako delo združevala z molitvijo. Pred enim letom ji je umrl mož, s katerim sta živela 52 let skupno v lepem zakonskem življenju. Imela sta 8 otrok, od katerih še živijo štirje, vsi dobro preskrbljeni. Zadnje leto je preživela pri svoji hčeri Alojziji Bolša. Okrepčana s tolažili sv. vere je mirno v Gospodu zaspala. Pogreba se je udeležila velika množica faranov in sorodnikov. V miru počivajte blaga mati in babica!

Smrt našega naročnika. V nedeljo smo pokopali našega naročnika Ivana Arbeiter iz Paradiža pri Sv. Barbari v Haložah. Bil je lastnik bivšega Veisensteinevega posestva. Bil je naročnik našega lista 30 let. V mlajših letih je bil zidar in stavbenik in je postavil mnogo stavb, zlasti vsem Haložanom znano vilo »Roza« blizu Spuhlja. Bolezen pa je prenašal zelo vdan in potrpežljivo in je umrl spravljeno z Bogom in ljudmi. Zapušča vdovo in 4 preskrbljene otroke. Bil je tudi član JRZ in njen volilec. Bil je tudi član Vinarske zadruge in bivši član Sadjarske podružnice. Družini izrekamo svoje sožalje, rajnemu pa večni mir in pokoj!

Smrt in pogreb mladenke pri št. Petru v Savinjski dolini. V minulem januarju je odšla v boljše življenje odlična mladenka Sedminek Franciška. Njeno krepostno življenje je vzbujalo občudovanje. Naobražena in imovita je z darežljivostjo, z zgleodom in besedo delovala apostolsko. Nešteta dobra dela so jo spremljala v srečno večnost, množice vernikov pa so deviško faranko počastile s spremstvom na pokopališče, kjer bo poslednji dan poveljčana vstala.

Mož in žena umrla v visoki starosti. Iz Gaberke pri šoštanju poročajo: Pred nedavnim je

Kupujte samo
**CROATIA
BATERIJE**
ker so najboljše, zato
najcenejše!

zatisnil za vedno oči 78 letni Miha Ravljan, po domače Gaberski kovač. Dne 20. m. m. mu je sledila njegova 81 letna žena Marjeta. Zgledni krščanski družini se je rodilo 10 otrok, 4 hčerke in 6 sinov. Štirje sinovi so postali žrtve svetovne vojne. Samo eden se je vrnil zdrav z bojišč in ta je naslednik rajnega. Blagopokojni je bil iskan kovač, dosti let cerkveni ključar, občinski svetovalec in odbornik posojilnice. Vsemočni bodi blagima rajnima oblen plačnik.

V Nimnem pri Rogaski Slatini je po težkem trpljenju 23. januarja zatisnil trudne oči posestnik Jožef Hrepevnik. Blagemu krščanskemu možu, ki je črpal življenjske moči iz vere, izkazoval zlasti ganljivo ljubezen do nedolžnih src ter pomagal potrebnim, kjer je le mogel, bodi Bog dober plačnik, njegovi ženi pa tolažnik!

Zadnje Slomšekove birmance pobira smrt. Od Sv. Miklavša nad Laškimi poročajo: V štev. 5. »Slov. gospodarja« smo objavili poročilo o smrti najstarejšega našega župljana Selič Antona. Dodatno še sporočamo, da je rajni Selič bil menda zadnji tukaj živeči naš župljan, kateri je bil birman še od škofa Slomškega. Kakor znano je škof Slomšek nazadnje birmoval v laški dekaniji. Pri Sv. Miklavžu je bila birma 3 tedne pred Slomškovim smrtjo v začetku septembra 1862. Rajni Selič je bil kot 10 leten deček takrat pri birmi. Večkrat je pravil, da so bili škof že takrat zelo bolehn in so morali po sv. opravilu v posteljo. Od drugih že prej umrlih, ki so bili takrat pri birmi, sem slišal praviti, da je bilo takrat ob birmi večdnevno deževno vreme in so bila ilovnata pota popolnoma razmečkana. Ker so bile takrat ceste slabe, so škof hodili peš in so bili zelo blatni, kar navaja tudi Slomškov življenjepisec dr. Medved v knjigi o Slomšku, katero je 1900 izdala Mohorjeva družba. Tudi sem slišal praviti od takrat navzočih, da so cerkveni ključarji in drugi ljudje, ki so spremljali škofa, svetovali škofu, naj ne hodi po blatnem kolovozu, ampak po travniku in njivi poleg pota. Škof pa so ljubezljivo poučili svoje spremljevalce, naj se ne dela brez velike sile bližnjemu škodu s tem, da se mu hodi po njegovem svetu. Lansko leto pa sta umrla izven naše župnije dva tukajšnja rojaka, in sicer na Teharjah 90 letni Brečko Janez iz Pozeber in v hiralnici v Vojniku 87 letni občinski revež Volavšek Miklavž, rojen na Vodiškem. Oba sta bila takrat pri birmi. Dva naša rojaka, ki sta bila od Slomškega birmana, pa še živita izven naše župnije pri svojih sorodnikih.

Ali si že obnovil naročnino?

Kako nastane tornado. Nekateri kraji Severne Amerike in Tihega oceana so pogosto izpostavljeni silnim viharjem, kakršnih v Evropi sploh ne poznamo. Tornado, kakor se imenuje tak vihar, zapusti navadno strahovito opustošenje in povzroči ogromno škodo. Ena najvažnejših nalog vremenoslovskega odbora pri ameriškem poljedelskem ministrstvu je proučevanje in opazovanje takih viharjev. Nastanek viharja spada med najdramatičnejše prirodne pojave. Nebo je jasno in ozračje mirno, ko se naenkrat vznemiri morje. Pozneje se prikazujejo oblaki in para nebu. Sonce in luna dobiva rdečo barvo. Zrak postane vlažen in zatohel. Barometer počasi pada in pade zelo nizko. Pripode se oblaki, ki po-

Januš Golec:

Hči mariborskega mestnega sodnika

Ljudska povest iz junaške dobe obrambe Maribora pred Turki leta 1532.

V kratki sreči

Janez Pihler je nastanil polovico svojega konjeniškega prapora po večjih naseljih okolice Maribora, sam je pa ostal z drugo polovico v mestu, kjer je čuval meščane pred uskoško osveto in jim je njegova navzočnost vplivala upanje, da jih bodo njegovi ljudje uspešno branili ob prihodu Turkov.

Najbolj je bila vesela Janezovega bivanja v Mariboru Wildenrainerjeva gostoljubna hiša in v njej zaročenka Kunigunda. Oče Krištof je že dal dovoljenje, da se srečni par poroči, kakor hitro bo konec turške nevarnosti. Vse mesto je že govorilo, da bo vrli Janez naslednik Wildenrainerja ne samo na njegovi precejšnji posesti, ampak tudi v dostojanstvu mestnega sodnika in poveljnika.

Srečo zaročencev je samo še kalil Damoklejev meč: ali se bo turška sultanova sila res približala Mariboru in če bodo branilci kos veliki premoči? Odgovor na ta upravičena vprašanja zaskrbljenosti za bodočnost je

6 skušal Janez omiliti. Iz lastne bogate vojne izkušnje je znal izvoljenki naštetih toliko zgledov, ko turškim napadalcem stokratna premoč ni bila v zmago — nasprotno v pogubo!

Turški poveljniki so s svojimi množicami pri naskakanju utrdbe prave ničle in se oblege s preobčutnimi izgubami kmalu naveličajo. Muslimanske mase so nevarne le v bitkah na ravnem polju, kjer še tako junaška manjšina ne more zmagati premoči.

Janez je moral obljubiti Kunigundi, da ne bo izpostavljaval svojega življenja v odprtem boju. Močnejšim oddelkom se bo izmikal ter skušal sovražnika pregnati in oslabiti z neprestanim vznemirjanjem in dobro preračunanim napadanjem iz zasede.

Ženin je hotel videti zaročenko na vsak način bolj na varnem, nego je bilo sicer trdno in visoko obzidje obravškega mesta. Silil je tako dolgo očeta Krištofa, da je pristal na izselitev Kunigunde iz Maribora ob prvih sigurnih poročilih, da so muslimani resnično na pohodu in bodo skušali mesto zavzeti. Za ta primer naj zapusti Kunigunda mesto in se zateče v Ruše. Kmalu za Rušami je nezavzetni Turški zid, za katerim bo varna, dokler ne vplahne turška poplava.

Med temi in podobnimi ugibanji ter obljubami glede obojestranske varnosti je minula zima in se je prismejljal v ogroženo štajersko pomlad.

Dopisi

Kozjak

Remšnik. Na Svečnico so priredila dekleta Dramatičnega odseka v šoli lepo igro »Desna roka«. Dvorana je bila polna. Dekleta so dobro igrala.

Sv. Križ nad Mariborom. Naš dekliški krožek je na Svečnico priredil lepo igro »Prisegam«. Obisk je bil nepričakovano dober. Glavna zasluga za to gre vrlemu in požrtvovalnemu prosvetnemu delavcu g. Francu Hauptmanu, ki nas je vodil v tej igri. Žal je g. Hauptman zaposlen že skoraj preveč drugod, a njegova delavnost in skrbnost nam daje upanje k nadaljnjemu delu. Toda ne mislite, da gre pri nas vse tako gladko. Včasih dobimo tudi mi kako poleno pod noge. Toda več ko imamo težav, več imamo poguma.

Dravska dolina

Selnica ob Dravi. V nedeljo, 16. februarja, ob 3. uri popoldne se vrši v Slomškovem domu v Selnici telovadna akademija Fantovskih odsekov in Dekliških krožkov Slomškovega okrožja. Sodelujejo odseki: Selnica, Maribor I, Kamnica, št. II v Slov. gor ter Sv. Peter pri Mariboru ter Dekliški krožki iz Selnice, Maribora in št. II v Slov. goricah. Spored bo zelo pester. Vabimo domačine in sosednje župnije, da pohitijo ta dan v Selnico ter s svojo udeležbo dajo prizanjanje naši mladini.

Slovenjgraški okraj

Šmartno pri Slovenj Gradcu. Letošnja zima nas pa res neusmiljeno biča. Pomanjkanje se čuti vseh povsod, le nekateri so bili tako srečni, da so si mogli oskrbeti za zimo večje zaloge živil. Predvsem so si mogli nakopičiti bolj imoviti, pri kočarjih in delavcih boš le težko našel kako kilo moke vnaprej. Ker je bila lanska letina izredno slaba, bo moralo tri četrtine prebivalstva naše občine hoditi po krušne karte in kupovati moko. Že sedaj, kamor pogledaš, povsod vidno pomanjkanje hrane in obleke. Zaslugek je proti naraščajoči draginji pač mnogo prepičel, posebno kjer so delavci odvisni od plače v bližnji tovarni meril. Najhujša stiska pa je v družinah sezonskih delavcev. Tu bi bila nujno potrebna znatna pomoč. Poročila sta se prejšnje dni Pogorelenki Jurij, posestnik, p. d. Vrhnjakov, z gđc. Tončko Lampret, p. d. Volarčevo. Bilo srečno! — Snega imamo za letošnje več ko dovolj, ponekod je zapadel 1 m visoko.

Mislinska dolina

Sv. Vid nad Valdekom. Med največja dela, ki smo jih napravili lansko leto, spada prav gotovo prekritje farne in podružne cerkve, kajti njih strehe so bile že v obupnem stanju, nevarnost je bila zelo velika. Potem je sledilo slikanje cerkve same. Slikar Vinko Vipotnik iz Zalca je na presno lepo in okusno preslikal vso cerkev. Domači možje in fantje pa so pomagali pri zidarskih delih, dočim so dekleta snažila razne cerkvene predmete. Verniki, domačini, so radi in

brez sile prispevali primerne vsote, da smo si mogli božji hram v tako kratkem času lepo urediti. Stari ljudje doma jočejo, ko ne morejo priti v cerkev, da bi videli sedanjo slikarijo. V cerkvi pa so tudi res prave umetnine nekdanjih slikarjev Stefana in Janeza Šubice. Nekdanji tukajšnji župnik Trobaj je dal poklicati takrat znane slikarje Šubice sem v planine, da bi tudi v teh krajih imeli nekaj dobrih, umetnih slik. Štefan Šubic je takrat naslikal pred presbiterijem lepo naslovno sliko »Sv. Vid v nebeški slavici«. To sliko pa je po letih premaal nek mazač. In šele sedaj, ko je umita, je prišla njena vsebina in krasota do pravega izraza. Štefan Šubic je tudi tukaj naslikal na stranskem oltarju veliko oljnato sliko sv. Valentina, ki je še sedaj taka kot je bila pred 80 leti. Njegov brat Janez Šubic pa je naslikal novi križev pot. Tudi te slike so na platno in z oljnatimi barvami. Te slike so v ponos in kras naše fare in naših prednikov, ki so že takrat videli v slikarjih Šubicih velike mojstre slovenskega slikarstva. In zadnja leta, ko so stopili Šubici v slovenskem slikarstvu do polne veljave in do mesta, na katero spadajo, smo tudi mi hribovci ponosni na taka dela, ki so jih ti umetniki izvršili v naši hribovski cerkvi.

Dravsko polje

Sv. Janž na Dravskem polju. Na sedmini za pokojno Ogrizek-Sagadin se je nabralo za novo bogoslovje v Mariboru 95 din. Zbiralcem in darovalcem najlepši Bog plačaj, ostali posnemajte! — Prosvetno društvo priredi v nedeljo, 16. februarja, v dvorani veselo komedijo: »Začarani ženine«, ki predstavlja pomoto ženina z zdravnikom in je vsa smešna. Ker vlada po domači fari za igro nepopisno zanimanje, se opozarjajo okoličani, ki nas žele videti, da si puste rezervirati sedeže, ker se lahko dogodi, da ne bodo mogli v dvorano. Prijatelji smeja na svidenje!

Vurberg. Krajevna Kmečka zveza je na občnem zboru 26. januarja s prisrčno besedo počastila spomin blagopokojnega voditelja Slovencev dr. Korošca. Iz občnega zbora samega pa je zanimivost v tem, da je bil izglasovan novi odbor, kateremu predseduje g. Jakob Felicijan v Grajenščaku. Da bi le vsi kmetje prav doumeli smisel svoje stanovske organizacije in uspeh gotovo ne bo izostal. Velja torej samo eno: »Kmetje v Kmečko zvezo!« — Rovščina si tudi pri nas vedno bolj udiinja službo. Najvidnejšo opazko ima med otroci, zlasti šolsko deco. Da bi se vsaj v malem olajšala njih beda, se je tudi pri nas ustanovila šolska kuhinja, za katero prvo pomoč je poklonila Protituberkulozna liga 3000 din, kar je vsekakor zelo hvalevredno. Naj bi se našlo veliko takih darovalcev, če ne v tako veliki meri, pa vsaj z manjšim darom, kakršnega pač premorejo premoženske razmere. Nekateri pa kar nič ne prosijo, samo tiho pridejo ponoči, vzamejo in odnesejo. Posestniku Janezu Bezjaku so neko noč odnesle tatinske večje za več mernikov koruze iz koruznika na dvorišču. Zganci so pač dobri... Zdaj pa še eno novico. V letošnjem dol-

gem predpustu se moramo še vsi prav pošteno nasmejati. Zato gremo v nedeljo, 16. februarja, v župnijski dom, kjer bo vsak užil prav mastno porcijo smeja ob igrani veseligradi »Dva para se ženita«. Pa tudi učila nas bo lepih vrtil kmečke edinke, ki si jih je napram lahkovernim in prevzetnim roditeljem ohranila v nežni ljubezni in vernosti. Pričetek prireditve pa bo točno ob pol treh, ker se bomo zraven še igrali za »srečo«. Zato naj vsak prinese veliko denarja s seboj, pa bo z dvakrat nasmejanim obrazom šel domov.

Slovenske gorice

Sv. Marjeta ob Pesnici. Pri nas smo imeli v nedeljo, dne 9. februarja t. l., občni zbor naše stranke JRZ. Zbrali smo se možje in fantje in smo na tem zboru se poslovlili tudi po govoru g. predsednika župnika Rantaša od našega velikega in nepozabnega voditelja dr. Korošca. On je mnogokrat obiskal naš kraj še kot mlad študent in tudi pozneje je rad prihajal k Sv. Marjeti. Saj nam je dobro znano, kako se je rad pošalil, kaka razlika je med Pesničarji in Ščavničarji. — Naš bivši poslanec, mariborski podžupan Žebot nam je lepo po domače razložil sedanji položaj zunaj mej naše države in tudi povedal marsikaj zanimivega, kako je pri nas v Jugoslaviji. Mi tukaj si zelo želimo, da bi se res uresničil načrt, da bi iz bodočega notranjega kredita bilo določeno tudi za regulacijo Pesnice toliko, da bi se toliko desetletij zaželjena regulacija res mogla pametno izvršiti v korist naše gmeta.

Pesnica pri Mariboru. Neki ljudje, ki mislijo, da imajo patent na tako zvani jugoslovanski nacionalizem in so pritegnili v vrste svojih organizacij precej mladih ljudi, so iste tako vzgojili, da so v sveti navdušenosti šli nenaznanjeni in brez dovoljenja nekam v tujino. In kljub temu se njihovi očetje šopirijo, češ mi smo domoljubni, mi smo patrioti. Radovedni smo, ali bodo sedaj dotični, ki so potegnili, tudi ta, zgoraj nosili znane znake, katere so prej imeli pripete zunaj na površniku, znotraj na suknji, pa še mnogokrat tudi na telovniku. Mi, ki smo bili vedno zvesti Slovenci in naši Jugoslaviji vdani, obsojamo tako početje in tudi ne maramo takih organizacij, ki tako vzgaja svoje člane. — Mlado sadno drevje je tudi v lanskim zimam v naših krajih hudo pozeblo. Samo na bivšem Prahovem, sedaj Dernovškovem posestvu je zima uničila več stotin mladih jablan.

Velika Nedelja. V veliko srečo si štejemo, da smo si končno vendar priborili električni tok, za kar ima največ zaslug podjetni g. Franc Medik, kateri ni poprej odnehal, dokler ni stvari speljal do konca. Pa tudi gospod učitelj Knafelc je storil marsikateri korak. Da je elektrika vsestransko koristna, to ve vsakdo. Z elektriko si svetimo, kar je posebno sedaj ob tej petrolejski krizi zelo važnega pomena. Elektrika se rabi tudi za pogon raznih strojev. Z elektriko pa se tudi lahko osmudi, kdor ne zna prav z njo ravnati. Tako se je tudi pri nas zgodilo nekaterim, kateri so se hoteli z elektriko briti. Namesto, da bi se lepo gladko obrili, so si le jezike osmudili, dolgi mustači so pa ostali. Upamo, da bodo drugič bolj previdni.

Na vse strani so se že bila razletela poročila, da je sultanova ogromna armada pripravljena in lahko prične vsak čas pohod proti osrčju zapada — Dunaju.

Spomladni sončni žarki so gonili Janeza s štajerskimi dragonci na krajsa ter daljša poizvedovanja, da bi bilo njegovemu praporu v varstvo izročeno ozemlje kolikor toliko obvarovano pred presenečenji.

Srečno zaročeni stotnik Janez je na pomlad odhajal iz Maribora in se zopet vračal, dokler ga ni zadržala za stalno izven mariborskega obzidja vest, da se je turški sultan podal na pot s konjenico, s topništvo in pešci, katerih je kakor listja in trave...

Še enkrat pred oblego Maribora se je vrnil njegov zaščitnik Janez v obravnske utrdbе po slovo od Kuni-gunde, katero je tolažil in bodril, naj jo krepki kot gorečo katoličanko zaupanje v krščansko zmago, kateri bo sledila poroka in skupno zakonsko življenje, dokler ju smrt ne loči.

S solzami zalitemu slovesu so sledili najtežji ter obupni meseci, katerih ni mogel nikdo predvideti.

Tretje poglavje

Sultan Sulejman II. na vojnem pohodu

Turški sultan Sulejman II. s pridevkom »Lepi« se je dvignil proti koncu aprila leta 1532. in se podal na pot s silno vojsko, ki je štela 200.000 mož, med njimi

60.000 požigalcev, in 300 topov. Ko so se mu bili pridružili v Beogradu še Tataři in Bošnjaki, je prekoračil Dravo pri Osjeku in se nameril naravnost proti Dunaju. Pri mali trdnjavi Kisek ob ogrsko-štajerski meji ga je zaustavil hrabri Jurešić. Tri tedne je branil utrdbо s tolikim junaštvom, da je zgubil sultan vse veselje, da bi iskal cesarja Karela na Nemškem. Nemčija je bila rešena — pa joj ubogi štajerski!

Dne 4. septembra 1532 so planili Turki čez štajersko mejo. Zaradi neprestanega deževja in jako slabih potov se je valila sultanova vojska le počasi naprej. Turki so pokončevali vse, kar jim je prišlo na pot. Divjaki so prilomastili 11. septembra pred Gradec. Ko je zvedel slavni Kacijanar pri Dunaju, da se pomika turška sila proti glavnemu mestu štajerske dežele, je dirjal noč in dan z 2200 večinoma domačimi konjeniki na štajersko, žiga Herberštajn pa ga je spremljal. Hotel je sultana prehiteti in pomnožiti mestno posadko. Znano mu je bilo, da ima mesto sicer dovolj topov, a le malo izurjenih vojakov. Ko je bil oddaljen od mesta nekaj kilometrov, je zvedel, da so Turki že tik pred graškim obzidjem. Kacijanar se je hotel skozi turške vojaške množice tudi s silo prebiti do mestnih vrat, vdreti v mesto in ga rešiti izropanja ter uničenja po sultanovih tolovajih in požigalcih. Do bitke ni prišlo, ker se je sultan umaknil pred bližajočo se krščansko vojsko 12. septembra proti jugu.

vsem zakrijejo nebo. Vseh živih bitij se polasti nemir. Kar pridri vihar sam. Kakor orehove lupine poskakujejo na valovih največje ladje, na suhem se pa majoje največja poslopja v temeljih. Hlito vetra narašča od minute do minute in doseže 2000 ali še več kilometrov na uro. Potem pa moč tornada popusti, vlije se dež ali se pa nebo deloma zjasni, toda barometer se še vedno ne dvigne. Ta nemir pomeni, da je dotični kraj v središču tornada. Kmalu prihrumi tornado znova, in sicer od nasprotni strani. Barometer se počasi dviga, kar je dokaz, da je tornado prekoračil višek in kraj opazovanja je za njegovim hrbtom. Ta svojstvena oblika tornada nastane v gotovih delih Tihega oceana, v tako zva-

Slovenska Krajina

Murska Sobota, Okrajni odbor Rdečega križa v Soboti je priredil od 23. septembra 1940 do 2. februarja t. l. bolničarski tečaj, ki ga obiskovalo 27 slušateljic, ki so pri izpitih pokazale prav lepe uspehe. Saj je 18 slušateljic izpit položilo z odličnim uspehom. — Tukajšnji zdravnik g. dr. Banič Stanko je iz bolnišnice premeščen v bolnišnico v Maribor. — Zadnji čas so nekateri trgovci iz pšenice delali čudne ržene mešanice in to za drag denar prodajali in izvažali iz našega okraja. Ker bi na tak način lahko prišlo do pomanjkanja pšenice, je okrajno načelstvo prepovedalo izvažanje pšenice iz okraja, kršilci prepovedi bodo strogo kaznovani. — Z naše gimnazije je premeščen v Ptuj g. prof. Janko Liška. Na njegovo mesto s Ptuja pa pride g. Sifrer Anton.

Beltinci. Za zdravnika naše zdravstvene občine je postavljen naš prekmurški rojak g. dr. Jože Hajdinjak, ki je doslej služboval v istem svojstvu v Ljutomeru. Na njegovo mesto v Ljutomer pa je bil premeščen iz Gornje Lendave (Grada) g. dr. Šaruga Rudolf. — Državni svet kraljevine Jugoslavije v Beogradu je uničil rešitev kmetijskega ministra, ki je lani odvzel grofici Mariji Zichy preostali del veleposestva, ki ga je agrarna reforma pustila, da bi se organiziralo vzorno veleposestvo. Kmetijski minister je izdal svojo rešitev na podlagi poročila posebne komisije, ki je na licu mesta ugotovila, da je zahteva po razlastitvi utemeljena. Ker pa komisija pri pregledu ni upoštevala vseh formalnih pravnih predpisov, je državni svet ugodil pritožbi grofice ter ministru rešitev razveljavil. Določena bo druga komisija, ki bo upoštevala vse formalnosti in tako bo končno zemlja prišla v roke onim, ki so je potrebni in katerih last v resnici je — našim potrebnim »berošem«, ki za sramotno nizko ceno leta in leta garajo na tej zemlji.

Gornji Petrovci. Dosedanji naš provizor g. Suhič Ivan je premeščen v Beltince za kaplana, a na njegovo mesto pride bivši izseljeniški duhovnik in škofijski tajnik g. Ivan Camplin, rodom iz Bogojne.

Vadarci. Precej smeja je bilo pri nas. En posestnik je javil orožnikom v Bodoncih, da mu je nekdo ukradel svinjo. Ljudje so bili tudi razburjeni, pa se je le kmalu dognalo, da si je svinja sama odprla svinjak in je menda hodila iskat mrjasca, ker so jo še isti dan našli.

Konjiški okraj

Čadram. Na Svečnico smo se spominjali Čadramčani s hvalečnostjo 20 letnice plodonosnega župnikovanja priljubljenega ter obče spoštovanega g. duhovnega svetnika Franca Hohnjeca. Skozi 20 let nam je bil v vsakem pomenu pravi oče v cerkvi in izven nje na prosvetnem in gospodarskem polju. Gospod svetnik je znal potrkati na naša srca, da smo oskrbeli farni cerkvi in podružnici sv. Barbare nove zvonove, popravili zaupščeno cerkev sv. Miklavža in odstranili na pol razpadlo staro župno cerkev in jo nadomestili z novo lično kapelico. Gospod svetnik je zastavil vse svoje moči ter ugled, da smo dobili banovinsko cesto iz Oplotnice v Čadram, cesto iz Oplotnice na Brezje in sedaj je v gradnji pre-

potrebna cesta na pokopališče. Po njegovi zašlugi imajo Čadram, Oplotnica ter bližnja okolica električno razsvetljavo in stoji ponosna stavba Kmečke hranilnice ter posojilnice. Kljub šibkemu zdravju je bil naš gospod dolga leta sam dušni pastir v obsežni župniji. Hvala Bogu se mu je v zadnjem času zdravje toliko zboljšalo ter utrdilo, da zgleđa krepak in je vedno vesel ter vsakemu na razpologo s tolažljivo besedo ali z dobrim nasvetom. Vsestransko delavnega gospoda svetnika nam ohrani ljubi Bog v naši župniji, kjer naj obhaja še več življenjskih jubilejev sredi od srca mu vdanih ovčic!

Savinjska dolina

Sv. Peter v Savinjski dolini. Predsednik naše občine g. Sedminek Štefan je zaradi oslabelosti telesnih moči odstopil. Na njegovo mesto je imenovan predsednikom g. Četina Jožef. Čestitamo. — Naš najstarejši faran, Kudrov očka, dopolnijo skoraj 93 let, a še prihajajo v tempelj božji; za smeh in kratak čas pa še tudi znajo povedati kako nedolžno šalivko. — Pri nas se vršijo tekme. Pa kakšne? Duhoviti mladeniči in mladenke so se naučili zlate verske resnice iz katekizma. V skupinah po trideset prihajajo pred duhovnega učenika, da jih spraša. Odgovarjajo na vprašanja točno in razločno, da se jim človek čudi. To je tekma z »uma svitlim mečem«. Odličnjaki odnesejo lepe nagrade, ki jim bodo še na stara leta v veselje in ponos.

Sv. Pavel pri Preboldu. Na Svečnico se je vršilo pri nas veliko važnih stvari. Proračunska seja občinskega odbora. Širši odbor je potrdil od uprave sestavljen proračun s 65 odst. dokladami neposrednih davkov. Izdalo se je precejšnjo vsoto denarja za zboljšanje cest in potov. — Napovedani farni sestanek: Z velikim zanimanjem smo poslušali g. Prislana, šol. upravitelja iz Petrovč, ki nam je govoril o narodnosti in veri. Prof. dr. Gantar iz Celja nam je obrazložil dela in vrline naših petero velikih mož: Slomška, Mahnič, Kreka, Jeglič in Korošca. Sledile so deklamacije fantov in zaključni govor našega župnika g. Sagaja. — Popoldne po večernicah pa je bil farni sestanek za dekleta in žene. Na sporedu so bile naslednje točke: deklamacije, govor g. kaplana o apostolatu deklet in žen, potem g. župnik o farni preobnovi in duhovnih vajah. — Občni zbor Katoliškega izobraževalnega društva: odbor je podal obračun svojega dela v preteklem letu. Izvoljen je bil stari odbor s predsednikom g. Cestnikom Antonom. Društvo si je sestavilo visoki cilj, da poveča Društveni dom. — Ljubljancani so gostovali v Zadružnem domu. Podmladek strokovne organizacije je uprizoril spevoigro: »Kovačev študent« in še par drugih točk.

Izpod gore Oljke. Lepa je gora Oljka z lepo cerkvijo, še lepši pa je z nje razgled, ki sega daleč po slovenskem ozemlju. Posebno lep je razgled po Savinjski dolini. Kamor pogleda oko, se nahaja na tisoče in tisoče hmeljskih kopic, t. j. v piramide zloženi hmeljski drogovi. Hmelj je bil leta in leta vir glavnih dohodkov za savinjskega kmeta, zato ni čudno, da so se največ pečali s hmeljem in druge panoge zanemarjali. To se pa sedaj bridko maščuje. Hmelja kmetje

ne morejo prodati, ker radi vojne ni izvoza. Sedaj imajo posestniki polne shrambe hmelja, pa prazne žitnice in prazne žepe. Spomlad je pred durmi, treba bo hmelj obdelovati, nakupiti kolikor toliko novih drogov, galico itd., denarja pa ni. Kam bodo hmeljarji z letošnjim pridelkom, ko imajo prostore natrpane še s starim hmeljem? Ali bi ne bilo pametno, da bi hmeljarji skrčili hmeljske nasade vsaj za 50 odstotkov. Naj bi sejali spomladi ječmen, koruzo, krompir itd., da bi imeli vsaj živež. Poznam v naši občini posestnike, ki imajo po 3, celo 4 posestva, živeža pa ne pridelajo niti za četrt leta. Vse v hmelju!

Šmarski kraji

Šmarje pri Jelšah. Mnogo naročnikov »Slovogospodarja« imamo in vsi ga veselo pozdravljamo, ko nas vsak četrtek obišče. Vsakteri pač najprej pogleda, če tudi iz njegovih domačih krajev kaj pove, kakor je bila to v prejšnjih letih njegova hvalevredna navada. Smo se mu pač menda kaj zamerili ali pa se bržčas preveč zimskemu spanju vdal; ter na novice za njega in za naše razškrpene rojake in prijatelje to zimo pozabili. Pa se zbudimo in zapišemo! Novic je v tako velikem in obilju, da jih ne moremo vsi dojeti, pa se radi zanašamo na soseda, da jih izroči širši javnosti, večinoma pa jih zapamto le »jezični« pošti, ki je pa to zimo precej ovirana po mrazu in po ravno te dni zapadlem visokem snegu. — Pri Sv. Roku smo po stari navadi častili sv. Antona s sv. mašo in darovanjem »amic« in klobas, pa smo se takrat tudi veselo ozirali proti sosednjemu Dolu, kjer si je Jagodič Tonček na svoji lepi kmetiji ustoložil za svojo gospodinjko Čakševico Micko iz našega Oreha. Bog jima daj srečo! — Sv. Pavel nam pa je nenavadno lepo in toplo vreme zopet sprebrnil v navadno zimo in nametal snega, ki je posebno zadovoljil naše smučarje, pa pripravil tudi soncu in jugu obilnega dela.

Šmarska kotlina. Kakor drugod, smo se tudi tukaj lotili zimske pomoči, ki pa je v sijajni meri pokazala, kaj bratska ljubezen do revežev in medsebojna zastopnost med prebivalci stori. Ta dobrodelna akcija se je menda pač malokje tako lepo obnesla. Mnogo se je nabralo po vaseh in še s posebno darežljivostjo so se skazali naši dobri tržani vsakršnega naziranja. Vsem tem dobrotnikom naših revežev in veliko-dušnim prijateljem naše ljube šolske mladine naj ljubi Bog stotero povrne!

Penikva ob juž. žel. Na Svečnico popoldne smo doživeli veselje in žalost. Veseli smo bili lepe in ganjlive ter tudi dobro podane igre »Po trnjo na cvetja«, ki so jo uprizorile članice tukajšnjega krožka. Igra je zelo pripravna za versko poglavitiv mladine. Le po trpljenju se pride do pristne kreposti. Hvaležni smo dekletom, da so se odločile za to igro, ko vemo, da zlasti pred pustom gredo preko naših odrov burke, ki so brez vsake umetniške ali npravne vrednosti. Zadoljni smo šli od igre. Med potjo pa smo zvedeli žalostno novico: Na Hotunjah se je smrtno ponesrečil star gospodar Mihael Golež. Proti večeru je šel polagat živini v gospodarsko poslopje, pa je tam padel tako nesrečno, da se je pri

nem tihem pasu, ki se ga ladje izogibljejo. Silna vročina v tem kraju vpliva na razširjenje torada.

Dobro mu je zasolil. Slikar Liebl je bil kmečki sin in v otroških letih je pasel živino. Nekoč je zašel v zelo odlično družbo. Pri mizi je sedel poleg nekega gospoda, ki mu bližina tega »kmeta« očito ni bila po volji. Nekaj časa ni fini gospod nobene zinit, potem je vprašal Liebla precej surovo: »Povejte mi, gospod Liebl, ali je res, da ste preživeli precej brezupno mladost?« — »Kako to?« je vprašal umetnik. — »Nu — ali niste nekoč pasli?« — »Seveda sem pasel, a kaj naj bo pri tem brezupnega?« — »Toda, prosim vas... pastil!« — »Nu, kakor vzamete,« je odvrnil Liebl mirno, »vel-

Kacijanar je v osvobojenem Gradcu zvedel, da so Turki že preplavali Muro in so zgubili pri tej priložnosti mnogo ljudi in plena. Kacijanar je ostal tri dni v Gradcu, da so se spočili utrujeni vojaki, nato je napravil izpad in je sultanove oddelke pošteno naklestil pri Fernici.

Herberštajn, Kacijanarjev spremljevalec, beleži, da je Pavel Bakič, ki je imel pri sebi mnogo Kranjcev, pred Lipnico prijel zadnje straže in ugrabil mnogo Turkov, konj in dragocenosti.

Turki so se obrnili proti Svečini, ob današnji severni meji, kjer so zažgali grad in vse oropali. Naslednji dan, 15. septembra — bila je ravno nedelja in tako gosta megla, da niso videli drug drugega — so počivali po svečinskih vinorodnih gričih. Kakih tisoč Turčinov pa se je že prejšnji dan spustilo čez sedlo Radl proti Koroški. Brž ko so zagledali pri Sp. Dravogradu od deželnega glavarja Vida Velcerja tjakaj postavljeno močno posadko, so pobegnili nazaj čez Remšnik pri Marenbergu. Ondi so razdejali župnijsko cerkev sv. Jurija in podružnico sv. Katarine na sosedni Kaplji.

Dne 16. septembra popoldne je dospel sultan po trudaplnem pohodu čez bregove in močvirnate kraje pred Maribor.

Junaški viničarski fant

Sultana Sulejmana je spremljala na vsem vojnem pohodu leta 1532. smola. Do Dunaja sploh ni prišel.

Izpred Gradca se je umaknil pred peščico Kacijanarjevih jezdecev. Maribora se je hotel polastiti, da bi imel preko mosta za svojo veliko armado prehod preko Drave.

Turki so obkolili Maribor z redno vojsko pehote, topništva in konjenice. Mestni poveljnik Kristof Wildenrainer se je postavil oblegovalcem v bran na mestnih utrdbah z dobro oboroženimi meščani in okoličani v prepričanju, da jim bodo v primeru potrebe prikočili na pomoč oddelki cesarske vojske. Ob bližanju sultanovega vojaštva je bilo vse po Mariboru poučeno nekaj dni pred prihodom, katerega so oznanile z najvišjega stražnega stolpa trombe trobentačev stražmojstra Kajetana Hercoga.

Na hribu v Kšakih so se pojavili kot prvi jezdec velikega vezirja Ibrahima paše, ki so tvorili predstražo za napad na Maribor. Za konjenico je korakala pehota, za njo topništvo z raznovrstnim spremstvom. Poveljnik Wildenrainer je motril urejen in strah vzbujajoči prihod turške vojske s severnega obrambnega stolpa, obdan od najimenitnejših meščanov v polni bojni opremi, v kolikor se niso poskrili po svojih bolj skritih viničarijah in pristavah.

Mestni trobentači so klicali z zvoki tromb branilce na severno obzidje. Turška vojska se je že razvrščala po Graškem predmestju, ko je poveljniku Kristofu skoro zastala kri pri pogledu na globoke in zadosti široke jarke pred obzidjem, ki so bili brez — vode!

priči ubil. Bil je dober oče in veren ter praktičen katoličan. Gospod mu daj večni mir!

Zibika. (25 letnica g. župnika Jelšnika.) Starodavna Zibika že dolgo ali najbrž nikoli ni doživela take slovesnosti, kot jo je gledala na Svečnico, ko je g. župnik Jelšnik obhajal 25 letnico svojega župnikovanja. V a fara je bila na nogah in vse je tekmovalo, da bi bila proslava tem veličastnejša. Veliki farni praznik so označevali zibiški in tinski zvonovi. Med večernim pritrkavanjem je bila prirejena razsvetljava z umetnim ognjem. Prekrasne rakete so razsvetlile vso prijazno zibiško dolino. Čez noč se je trg med cerkvijo in župniščem izpremenil v smrekov gozd. Fantje in moške so hoteli napraviti svojemu dušnemu pastirju presenečenje. Pri glavnih vratih je bil postavljen slavalok z napisom: »Zibiška fara kliče vsa: Hvala vam iz dna srca!« G. jubilanta smo ob pol 11. uri dopoldne slovesno peljali iz župnišča v cerkev. Zagrnila je godba iz Kostivnice, ki so jo farani najeli za ta veliki dan. Gasilci in šolska mladina so delali špalir od župnišča do cerkve. Jubilant je bil obdan od duhovnikov domačinov. Pred vhom v cerkev se je spreved ustavil in slavljenca je najprej pozdravil načelnik zibiške gasilske čete. Nato sta mu prisrčno čestitala dva šolarja: fantek in deklica. Deklamacija, ki je ganila vse do solz, je bila nalašč za to priliko zložena. — Izbrano in občuteno je slavljenca pozdravil g. šolski upravitelj Franc Zupanc. Vsa fara je med njegovim govorom čutila eno: pravemu možu smo zaupali svoje otroke. — V imenu zibiških faranov je pozdravil jubilanta in mu čestital zibiški rojak p. Odilo O. F. M. iz Ljubljane. Dolgoletnemu zibiškemu dušnemu pastirju je izročil jubilejno darilo, prelep nov mašni kelih. Kelih je za to priliko naročila zibiška fara. V 14 dneh so imeli ves denar zbran. Pobirala sta oba cerkvena ključarja, potem dve ženi gospodinj in eno dekle. Kelih je veljal čez 4000 dinarjev, pa je od zbirke ostalo še toliko, da smo lahko kupili še en ciborij za 1000 dinarjev. Gotovo zaslužijo dobri Zibičani vso pohvalo in priznanje. Najbolj zanimivo pri vsem tem je pa bilo to, da gospod župnik o vsej akciji ni nič vedel in je bilo za njega veliko presenečenje, ko smo mu izročili dragoceno darilo, ki se je za njega prisrčno lepo zahvalil. Nato smo g. jubilanta peljali v cerkev. Iz kora je zadonela jubilejna pesem, na prižnico pa je stopil p. Odilo, ki je opisal pastirjevo skrb za čredo božjo. Na koncu pridige je prebral listino, ki so jo poslali prevzvišeni lavantinski škof, ki so g. jubilanta za njegove zasluge imenovali za duhovnega svetnika. Z odlikovanjem dušnega pastirja se čuti odlikovano in povzdignjeno vsa zibiška fara. Po pridigi je opravil novi g. svetnik slovesno zahvalno sv. mašo, pri kateri so mu asistirali: g. župnik Martin Čepin od Sv. Eme, g. župnik Janez Čokl iz Selnice ob Dravi — zibiški rojak in p. Odilo. K slovesnosti je prišel tudi g. dekan iz šmarja pri Jelšah Franc Lom. Po sv. maši je g. jubilant razdelil svojim faranom posebne spominske podobice, ki jih pa seveda zopet ni naročil sam, temveč so mu jih preskrbeli tisti, ki so proslavo organizirali.

Sv. Križ pri Rog. Slatini. Če natančno pogledamo ljudi po naših vaseh v osrčje družin, se

nam nudijo pretresljivi prizori. Mali posestniki in kočarji živijo danes tako slabo, da ne moremo niti doumeti. Ni obutve, ni obleke, ni kaj v loncu in ni denarja — ker ni zaslužka. Če obiščemo take družine, se moramo, četudi nehoti, zamisliti v njih bedo in pomanjkanje. Ko vstopimo v take družine, obkoli nas nešteto mladih bledih, suhih in lačnih obrazov. Iz teh obrazov se ti na prvi pogled bere pomanjkanje — ali nas ob takem prizoru ne boli srce. Takih primerov je zlasti na severni strani župnije dovolj. Kdor more, naj jim pomaga. — Uvedle so se krušne karte, pa kaj pomagajo najrevnejšim, če papir ni za hrano — denarja pa ni.

Laški okraj

Laško. V nedeljo, 2. februarja, se je udeležil okrajne seje JRZ in MJRZ naš novi narodni voditelj dr. Franc Kulovec. Ko je stopil v dvorano, so ga naši fantje in moške pozdravili z burnim vzklikanjem. V svojem govoru nam je orisal notranje in zunanje politično delovanje naše vlade in politični program naše politične stranke. Pozval je fante in moške tudi v borbo proti levičarskim elementom, to je komunistom, ki podtalno rujejo med našim ljudstvom. Ko je končal svoj govor, se je prisrčno poslovil od navzočih in odšel. Za njim sta imela še tudi besedo tajnik banovinskega odbora MJRZ g. Benedičič in predsednik okrajne MJRZ g. Janez Kolšek, ki je pozval fante vsega okraja, naj delajo organizirano za naše časopise, moške pa naj jih pri tem podpirajo. Predsednik okrajne JRZ g. prof. Bittenc je nato zaključil sejo in pozval navzoče, naj nesejo domov med ljudstvo, kar so slišali. — Vsi kmetje laške občine se pozivajo, da darujejo zimski pomoči v svojih pridelkih, kakor fižol, krompir itd., da bo mogla ta še bolj uspešno vršiti svojo dobrodelno akcijo. Dosedaj dobi 135 otrok revnih staršev laške okolice popoldne kosilo. Za ta namen so darovali meščani 20.000 din, okoličani pa razen nekaj izjem nič. Zato naj velja tem še enkrat poziv, da vsak nekaj daruje zimski pomoči za šolsko kuhinjo.

Obsotelski kraji

Buče. Letos na Svečnico so v župnijski cerkvi na Bučah prvokrat zapele nove orgle, ki jih je postavil naš najbolj priznani mojster Franc Jenko iz St. Vida nad Ljubljano. Orgle so zares tako dovršeno delo, da delajo vso čast mojstru, ki jih je postavil. Oko, uho in srce uživajo ob pogledu in poslušanju te lepe kraljice vseh instrumentov svoje veliko veselje. V času največje svetovne disharmonije so si farani lepe bučke župnije postavili najlepši znak ljubezni, bratskega sožitja in življenja. Čast in hvala vsem dobrim srcem za vse žrtve in vse darove za nove bučke orgle!

SMEJTE SE!

Nalašč

Neki vinski bratec je prišel pred gostilno. Na gumbih je začel šteti, ali bi šel noter, ali ne. Ko je prispel do zadnjega gumba in je ta kazal na »ne«, je jezno zagodel:

»Ne?! Pa rayno nalašč grem noter!« In je šel.

Ni prerok

Žena možu, ki je pijan prišel iz gostilne: »Povej mi, kdaj boš že enkrat pameten in trezen?«
Mož: »Ali sem prerok, da bi vedel povedati?«

Drugače ne vidi...

Žena vpraša moža-profesorja:
»Le čemu si sedaj prižgal svečo?«
»Da bi videl, če sem ugasnil elektriko!« odgovori raztreseni profesor.

UGANITE!

Kaj povzroča več bolečin, kakor en boleči zob?

(Dva boleča zoba.)

Kaj je med goro in dolino težje dan?

(Beseda »in«.)

Ima glagol, šest nog, pa hodi po dveh.

(Mizar, kadar nese mizo na glavi.)

Žalostno končana vožnja z avtom

(Zgodba brez besed)

Glede obrambe je bilo vse do pičice natančno poskrbljeno, branitelj pa je bil pozabil v preobloženosti s tolikimi skrbmi na najvažnejše — na otvoritev zatornic, katere so zapirale pri Treh ribnikih v Krčevini za jarke okrog mestnega obzidja pripravljeno vodo. Največja napaka, katero je sploh kdaj zagrešil v življenju, mu je trenutno zaustavila preudarnost. Z obema rokama je kazal s stolpa na prazne jarke in ni spravil besede kakega povelja iz sebe. Obupne kretnje poveljnika so obrnile nase pozornost na severni strani zbranih branilcev, ki so tudi šele sedaj opazili, da manjka glavna ovira za sovražnika — voda v jarkih! Vse je začelo tekati zmedeno po lesenih hodnikih za obzidjem v prepričanju, da bodo zdaj-zdaj tudi Turčini napolnili prazne jarke z napadalci in zmaga nad tako skrbno utrjenim Mariborom jim bo uspela po prvih navalih. Nikdo od oboroženih ni znal v skrajni sili pograbiti za pravo rešilno bilko.

Naenkrat se pojavi pred poveljnikom preprost viničarski fant s prošnjo, naj ga spuste po vrvi preko obzidja pri vratih proti mostu. Turkom za hrbtom bo stekel po praznem jarku do zatornic in jih odprl.

Nenaden pojav rešilnega angela je vrnil poveljniku zavest, da je treba nekaj ukreniti, sicer bo vpadel pogum oblegancem. Že je bil junaški dečko skozi vrata in ob Dravi v jarku ter njegovo drzno podjetje prepuščeno božji pomoči. Pot do Drave v Krčevino do Treh ribnikov

ni sicer dolga, a bila je neskončna za mestnega poveljnika in vse branilce. Lahko, da se je splazil mladi junak neopaženo do zatornic, a jih sam ne bo mogel odpreti...

Graško predmestje je bilo posuto s turško vojsko različnega orožja. Poveljniki so tekali na konjih okrog večjih oddelkov in jih usmerjali proti Krčevini in proti Koroškemu predmestju, da bo mesto kar najhitreje obkoljeno ter pozvano na prostovoljno predajo.

Turški ogledniki na konjih so se podili v polkrogu okrog mesta, ko je zaoril iz stotine in stotine turških grl: »Alah! Alah!«

Jezdeči graničarji so opazili prvi, da so jarki brez vode. Kazali so s konj na suhe grabe, se ozirali proti nebu in dajali duška veselju s ponovnim alahovanjem. Za konjeniki je stekla pehota k posušenim glavnim oviram. Nekateri so metali kamenje v grabne, da se prepričajo, če jim ni morda nastavljena past. Najbolj drzni so si upali, držeč se za roke tovariša, na dno jarkov, ki so bili resnično brez kaplje vode in tudi o kaki zasedi ni bilo ne duha ne sluha.

Jarki so vedno bolj odmevali klicev z Alaha na vse grlo zahvaljujočih muslimanov — mestnega obzidja se je pa polasčal obup v zavesti, da rešitelj ni dospel do cilja in se bo treba zbrati v mestni hiši na posvet glede prostovoljne predaje, kakor hitro bo poslal sultan tozadevni poziv z odposlancem.

(Dalje sledi)

ko prednost pa je to tudi imelo: odtlej spoznam namreč vsako telečjo glavo na prvi pogled!

Kako stare so vojne? Zgodovino pisce so skušali dognati, od kdaj so na svetu vojne. Njihova mnenja so zelo različna. So pa določna znamenja, ki govore za to, da so bile vojne že v kameni dobi. Na okostnjakih, izkopanih pri Pekingu, in za katere je dokazano, da so iz kamene dobe, so jasno zasledili sledove poškodb, zadobljenih v vojni z orožjem iz tistih časov. Najstarejše take okostnjake so našli na Kitajskem. Dokazano je tudi, da so bile v kameni dobi vojne in nemiri, ki pa so imeli seveda drugačne vzroke in namene, kakor jih imajo današnje vojne. Vsekakor so se bile že takrat vojne za moje in tvoje.

Naznanila

Vse cenjene naročnike, katerim je že pošla naročnina, prosimo, da isto takoj poravnajo, da ne bo treba prenehati s pošiljanjem lista. »Slovenski gospodar« stane za celo leto 38 din, za pol leta 20 din, za četrt leta 11 din. Uprava.

Tridnevni popoldanski tečaj za posestnike malih vrtov o pridelovanju zelenjave in sadja bo na Banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru od 20. do 22. februarja t. l. Tečaj je teoretičen in brezplačen ter traja vsak dan od 15. do 19. ure.

Enodnevni tečaj o trsnih rezi v vinogradu se bo vršil na Vinarski in sadjarski šoli v Mariboru v ponedeljek, dne 3. marca 1941. Tečaj je brezplačen, teoretičen in praktičen in bo trajal od 8. do 12. in od 14. do 18. ure. Za hrano si skrbijo tečajniki sami.

Vinski sejem v Ljutomeru. Vabimo vse vinogradnike iz Ljutomerskega, gornjeradgonskega in štrigovskega okoliša, da tudi letos razstavijo svoja vina na našem vinskem sejmu, ki ga priredimo v dvorani g. Zavratnika dne 4. marca 1941. Prijave naj se pošljejo do 27. februarja z vzorci vina — po tri buteljke od vsake vrste — pa do 2. marca t. l. Prijave in vzorce sprejema pisarna občine Ljutomer. Vzorci vina bodo ocenjeni dan pred razstavo. Otvoritev je ob 9. uri in traja razstava isti dan do 20. ure. Vabimo tudi kupce in vse druge interesente, da se osebno udeležijo tega privlačnega vinskega sejma. — Vinarska podružnica v Ljutomeru.

V Domu duhovnih vaj pri sv. Jožefu v Celju bodo zaprte duh. vaje za žene od 17. do 21. februarja. Začetek duh. vaj je vedno prvi dan zvečer ob 18. uri, zaključek pa zadnji dan zjutraj. Pri današnji draginji stane oskrbnina 100 din. Poleg tega naj prinesejo udeležence s seboj dve rjuhi, brisačo in copate. Zaradi upeljave krušnih kart tudi kruha za 3 dni. Prijave je poslati na Dom duhovnih vaj pri sv. Jožefu, Celje, kakor tudi točen svoj naslov.

Trniče na Dravskem polju. V nedeljo, dne 23. februarja, ob 3. uri popoldne uprizorijo učenci trniške kmet. nadaljevalne šole v dvorani Prosvetnega društva v št. Janžu igro »Guzaj«. Ptujška gora. Za masno nedeljo pripravila PD veseloigro »Davek na samce«.

Sv. Benedikt v Slov. gorah. Naše prosvetno društvo bo uprizorilo dne 16. februarja za predpust primerno igro »Pričarani ženine«. Je to nova komedija v treh dejanjih, ki bo vsakomur, ki jo bo prišel gledat, nudila obilo veselega smeha.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Bralno društvo priredi 16. februarja veseloigro: »1000 vozlov«.

Sv. Lenart v Slov. gorah. V nedeljo, 16. februarja, bo uprizorilo prosvetno društvo Zanja veseloigro »Kako je prišel siromak ob imetje«. Dne 9. marca bo pri nas telovadna akademija.

Sv. Tomaž pri Ormožu. Prosvetno društvo uprizori v nedeljo, 16. t. m., ob 15.30 v Društvenem domu zgodovinsko igro »Kruce« v 5 dejanjih. Domačini in sosedje vljudno vabljeni!

Velika Nedelja. Kdor se hoče od srca nasmejati, naj pride v nedeljo, dne 16. t. m. v društveno dvorano, kjer bo videl burko »Moja teta in tvoja teta«. Vabljeni tudi prijatelji od Sv. Lenarta, Sv. Tomaža in Ormoža.

Svetinje. Katoliško prosvetno društvo pri Svetinjah priredi v nedeljo, dne 16. februarja 1941, popoldne po večernicah v šoli pri Svetinjah veseloigro komedijo »Pričarani ženine«. Vsi prijatelji mladine vljudno vabljeni.

Škale pri Velenju. Kdor bi se še kljub današnjim težkim in burnim časom rad iz srca nasmejal, ta je v nedeljo, 16. februarja, ali pa na pustno nedeljo, 23. februarja, prav iskreno povabljen v Škale v društveni dom, kjer bo oba krat ob 3. uri popoldne res zabavna veseloigra: »ženska volivna pravica«. Vsi na veselo svidenje!

Sv. Barbara v Halozah. Vsi člani upravnih in nadzornih odborov tukajšnjih združenih organizacij imajo dne 18. in 19. februarja t. l. svoj obvezni dvadnevni združni tečaj v Ptuj, in sicer od 8. do 13. ure tako se bo lahko vsak vrnil s poštanim avtom ali s kolesom domov. Kje se bo vršil, bo pravočasno povedano. Da bodo vsi odborniki znali vse pravilno voditi pri svojih združenih, morajo točno poznati ves ustroj poslovanja, delo, odgovornost itd. je nujno potrebno, da se vsi ki so v upravnih in nadzornih odborih, udeležijo teh tečajev brez vsakega izgovora. Tečaj prireja kralj. banska uprava v zvezi z vsemi kmetijskimi korporacijami. Tečaj ni samo za tajnike, poslovođe in načelnike, ampak je obvezen za ves odbor vsake zadrage. Da ne bo nobenega manjkalo! Dostikrat kdo kvasi neumnosti, ker ni poučen, zato na tečaj! — Zadržno

gibanje v Halozah je zajelo vse prebivalstvo, ki odobrava ustanovitev združenih poslovalnic po župnijah. Nekaterim krogom to sicer ni prav, pa mi moramo iti združeni v kmetijski zadrugi v boj za naše žulje, katere bi drugi radi izkoristili za svoj žep. Tukajšnja zadruga poslovalnica se nahaja v prosvetni dvorani pri Sv. Katarini, kjer so v ta namen prostori začasno urejeni. Ustanovni občni zbor se je vršil dne 9. februarja t. l., o čemer bo naš list poročal šele prihodnjic. V zadruguštvu je naša rešitev in od pomoč proti draginji in izkoriščanju.

Sv. Sebaščan v Prekmurju. Naše Prosvetno društvo uprizori na pustno nedeljo, 23. februarja, takoj po sv. maši in ponovi isti dan po litanijah igro »Dve nevesti«.

Sv. Francišek Ks. Fantovski odsek pri Sv. Francišku Ks. uprizori v nedeljo, 16. februarja, ob pol 3. uri popoldne v Prosvetnem domu kmečko veseloigro v 4 dejanjih »Micki bo treba moža«.

Prosvetno društvo v Venčesu naznanja, da bo na splošno željo občinstva ponovilo prihodnjo nedeljo, dne 16. t. m., ob treh popoldne krasno igro v treh dejanjih »V temotič«.

Sv. Jurij ob juž. žel. Ob 70 letnici našega najboljšega kmečkega pisatelja F. S. Finžgarja bomo igrali njegovo najpomembnejšo igro: »Naša kri« in to v soboto, 15. februarja, ob 8. zvečer in v nedeljo, 16. februarja, ob 3 popoldne.

Špitaleč. V nedeljo ob pol 3. uri občni zbor Kat. izobraževalnega društva.

Književnost

Dinarske »Knjižice«. Dinarske »Knjižice«! Kaj pa zopet to? boste rekli. Nov časopis ali kaj? Nove ravno niso, saj gredo že v osmo leto. Časopis pa so, ker izhajajo ob določenem času, vsakih 14 dni. Vendar pa »Knjižice« niso tak časopis kakor drugi časopisi, kjer v vsaki številki najdemo več različnih člankov, poročil, novic in podobnega. V »Knjižicah« je vsaka knjižica, ki obsega redno 32 strani v žepni obliki, zaključena enota in celota zase. Tako se lahko v kratkem dobro in temeljito poučiš o tem in onem vprašanju. Dostoj je že 172 knjižic. Vsaka razpravlja svoje posebno vprašanje (zadnja n. pr. »Ples«) ... Zaradi svoje poljudne in sodobne vsebine so se »Knjižice« priljubile povsod, kjer koli jih poznajo. Pohvalno so se o njih izrazili najvišji cerkveni in svetni dostojanstveniki. »Knjižice« je dobiti v Tiskari sv. Cirila v Mariboru.

MALA OZNANILA

Cenik malim oznanilom

Vsaka beseda v malem oglasu stane za naročnike »Slov. gospodarja« 1 din, za nenaročnike 2 din. — Za Preklje, Poslano, Izjave se računa posamezna beseda 3 din. — Oglasni davek se zaračunava posebej. — Kdor oglašuje tako, da ne pove svojega naslova, ampak mora zbirati uprava lista prijave, doplača še 5 din. — Mali oglasi se morajo brezizjemno plačati naprej, sicer se ne objavijo. — Kdor hoče odgovor ali naslov iz malih oznanil, mora priložiti znamko za 2 din, sicer se ne odgovarja. — Mala oznanila se sprejemajo najpозnejše do ponedeljka zvečer, če je pa v torek praznik, pa do ponedeljka do 9. ure dopoldne.

SLUŽBE

Hlapec za konje, oženjen, priden in trezen, se sprejme za veleposestvo Aug. Zlahtič, Fram. 249

Hlapca — konjarja, starejšega, pridnega, poštenega, treznega h konjem in za vsa druga kmetijska dela išče za tak. Banovinska vinarska in sadjarska šola v Mariboru. 278

Hlapec, vaje konjev ter sposoben samostojno za vsako poljsko delo, 30—40 let star, se takoj sprejme. Vprašati pri Zavrnik, trgovina, Ptuj. 280

Za hčerko iščem učno mesto špecerijske ali manufakturne stroke na deželi. Rihter, gostilna, Kapla. 281

Poštenega kmetijskega hlapca sprejme takoj Pak Jakob v Gačniku 58, Pesnica. 282

Konjarje in volarje, oženjene, brez malih otrok, lahko tudi več delovnih članov, sprejemamo takoj. Uprava veleposestva Ide Ornik-dediči, št. Janž na Dravskem polju. 283

Iščem majerja, poštenega, s 3 do 4 delovnimi močmi, ki razume vsa vinogradna dela. Vprašati Studenci, Pekrska cesta 78 pri Mariboru. 268

Sprejme se 4—5 članska delavska družina, sposobna vinogradniškega in poljskega dela. Dobi 2 njivi, lahko redi 2 kravi (tudi svoje), svinje in vsaka oseba dobi dnevno plačo. Predstaviti se osebno, pisмено ne odgovarjam. Ločičnik Ivan, Rošpoh pri Mariboru. 285

Ofer se sprejme v Sv. Marjeti ob Pesnici. Vprašati pri Puklavac, Maribor, Maistrova ul. 2. 276

Sprejemem šole prostega fanta pastirja. Bohova 21 271

Viničarja, 2 moški, 2 ženski delovni moči, sprejme Rošpoh dvor (Sichhof). 270

Pridno in pošteno deklo, ki zna vsa poljska dela, sprejme takoj župnijski urad na Ptujski gori. 263

Sprejemem služkinjo, pošteno, kmečkih staršev. Lorbek Justina, Hausampacher, Hoče. 273

Mlad izvežban steklarski pomočnik se sprejme. Ivan Dežman, Maribor. 262

Iščem službo natakarice. Nastop s 1. marcem. Naslov v upravi. 261

Sprejemem poštenega in zvestega hlapca na malo posestvo k dvema kravama. Glaser Alojz, Selnica. 286

Pridna in zdrava poštena dekla se išče na deželo, ki zna opravljati vsa poljska in vinogradniška dela in tudi pri kravah, razume tudi domače kuhanje. Sprejme se takoj, plača po dogovoru. Predstaviti se pri gospe Götlich Regina, Maribor, Koroška cesta 128a ali pisмено. 287

Majer, oženjen, s 4 delovnimi močmi, išče mesto. Ivan Kolar, Sapote 50, pošta Podčetrtek. 289

Deklo, pridno in pošteno, vajeno vseh kmečkih del, sprejemem takoj ali s 1. marcem proti mesečni plači 200 din. Naslov v upravi. 294

Majer, 3—4 delovnimi močmi, se sprejme takoj. Vprašati Kravvogel, Maribor, Gregorčičeva 6/II 293

POSESTVA

Kupim posestvo ali mlin na stalni vodi ali pa vzamem tudi v najem. Konečnik Rafael, Lengen, Slovenj Gradec. 256

Prodajam vinogradno posestvo z gozdom, travnikom, pašnikom, sadonosnikom, okoli 16 oralov, ter viničarsko hišico brez stanovanjskega poslopja. Sv. Barbara pri Vinici. — Ponudbe na Publicitas, Zagreb, pod števil. 58.067. 258

Kupim malo ali veliko posestvo z inventarjem. Pišite do 25. februarja naslov, velikost in ceno. Ivan Prešern, trgovec, Maribor, Koroška c. 7. 279

Upokojenec vzame malo posestvice v najem, za kravo hraniti, po možnosti z vinogradom, tudi s prevžitkarjem. Guštin, Maribor, Koroška 43. 284

Prodajam dobičkanosno posestvo na prometnem kraju. Več se izve pri Cenc Ivanu, Penovje, Loče, Poljčane. 267

Prodajam takoj posestvo, 40 oralov, poslopje krito z opeko. Cena po dogovoru. Vukovje 5, Sv. Marjeta ob Pesnici. 288

RAZNO:

Priporočila se trsnica in drevesnica Čeh Janez, Ptuj. 255

Stole, mize, parkete vseh vrst, tudi vrtno Vam dobavlja najboljši in najcenejši. Se priporočila J. Pučko, Maribor, Tržaška 57. 292

Kupim malo uporabljano slamoreznico. Ornik Franc, Gočova, pošta Sv. Trojica, Slov. gor. 295

Prodajmo po zelo nizki ceni knjige z zgodovinskimi romani in povestmi, Bratusta, p. Zg. Sv. Kungota. 296

Jabluš-Jabolčnik. Kaj je »Jabluš«? »Jabluš« je edina snov, iz katere napravite izvrsten jabolčnik brez vsakega pravega sadjevca. Je sestavljen po navodilu raj. g. dr. I. Vošnjaka in se tako tudi izdeluje. S poštnino stane 50 litrov 48.50, 100 litrov 79.50, 150 litrov 117.50, 300 litrov 217.— din. Sprejeli že čez 1000 pohvalnih dopisov. Glavno zastopstvo »Jabluš«, Podčetrtek. 290

Pri »Starinarju«, Zidansek, Koroška c. 6, se prodajajo, dokler zaloga, ostanki raznih barv volnenega blaga od 22 din in moški cajgi, oksford, inlet, rjavo platno, srajce, moške in fantovske hlače, predpasniki obleke, rute, nogavice. 291

MALA OZNANILA

RAZNO:

Stanovanje oddam v najem na viničariji v Roš-pohu. Poizve se Jareninski vrh 1. 257

Štirinajstletno deklico dam za svojo družini brez otrok. Vpraša se pri Horvat Andrej, Budina 62, Ptuj. 274

DIHURJEVE, veručiče in druge kože divjačine kupuje po najvišjih cenah I. Ratej, Slov. Bistrica. 263

Poroke! Poročne slike, prvovrstne in poceni. Pridite in se prepričajte. Foto Kieser, Vetrinjska ul. 30, Maribor, nasproti Grajskega kina. Pozor! Pridem tudi na dom. 277

Mnogo denarja si prihranite, ako prinesete v popravilo Vaše klobuke, kateri bodo zopet kot novi. Vsa popravila se sprejemajo od 10 din naprej. Kupujem veručiče in zajčje kože, kakor tudi ovčjo volno. Se priporoča Babošek Vladko, klobučarstvo, Maribor, Vetrinjska 5. 275

Dobro ohranjen šivalni stroj, znamke Köhler, 1200 din, bicikelj, dober, 650 din. Ploj Ivan, Koroška cesta 27. 272

Prodajam repo, korenje. Medvešek, Šmiklavž, Celje 269

Milnske kamne, težke, proda Štefan Gornik, Cestrina, Sv. Peter pri Mariboru. 266

ženini, neveste! Krasne vence, šopke izdeluje po nizki ceni A. Klemenčič, umetno cvetličarstvo, Pristaniška ul. 2, tik Vodnikovega trga. 260

Ste že naročili sadna drevesa? Ako še ne, potem ne odlagajte in še danes naročite v Kupčičevi drevnici in trsnici na Ptujski gori, katera še ima zraven jaboličnih tudi mnogo slivovih drev-
ves po zelo ugodnih cenah. 230

Trsnica in drevnica Jožef Čeh, Selce, Sv. Rupert v Slov. goricih, nudi prvovrstno cepljeno trsje vseh sort na običajnih podlagah ter korenjake. Nadalje različne sorte lepih breskev in raznovrstne vrtnice 1854

Veverice, dihurje, lisice, kune, zajce in vse ostale vrste kože divjačin kupujem po najvišjih dnevnih cenah. Sprejemam v strojenje in barvanje. Peter Semko, Maribor, Aleksandrova 13. 1777

ZIMSKI OSTANKI mariborskih tekstilnih tovarn, dobro uporabni in brez napake: paket serija »M« 10—12 m kretona za obleko, druka za predpasnike in svila za bluzo 180 din; paket original Kosmom »D« 10—12 m barhenta in svile za obleke ter druk za predpasnike 230 din; paket serija »T« 4 m volnenega blaga za obleko dokler traja stara zaloga za staro ceno »T—1« 130.—, »T—2« 160.—, »T—3« 180.—, »T—4« 200.— (pri naročilu prosim sporočite serijo in barve); paket serija »Z« 3—3.20 m štofa za moško obleko, za moški ali ženski plašč ali kostum »Z—1« 200.—, »Z—2« 250.—, »Z—3« 300.—, »Z—4« 360.—, »Z—5« gladko sukno v rjavi, modri in črni barvi 400.— din. Ne odgovarjajoče zamenjam, pri dveh ali več paketih kprimeren popust. Ker se cene blagu dnevno zvišujejo, priporočamo takojšnje naročilo! — Vzorce ne razpošiljamo, ker se isti stalno menjajo. — Razpošiljalnica »KOSMOS«, Maribor, Razlagova 24/II.

Pozor mlazarji! Furnirje, panel in šperplošče v veliki izbiri poceni pri »Obnova«, Jurčičeva 6, Maribor. 232

Priporoča se Kupčičeva drevnica in trsnica na Ptujski gori! 1384

ZA NEVESTE IN ŽENINE šopke, venčke, pajčolane, v veliki izbiri, izdelujemo tudi po naročilu, posteljno perje že od 10 din kilogram naprej, izgotovljene blazine in pernice dobite najceneje pri »LUNA«, Maribor, samo Glavni trg 24 (novi avtokolodvor). 103

REDILO ZA SVINJE,

z ribjo moko je tisočkrat preizkušen in od strokovnjakov priporočen prah, ki povzroča, da svinje rade žro, hitro debeljenje in naglo rast mladih prašičev. Paket 8 din, 1 kg 25 din po pošti s povzetjem do 4 pakete ali 1 kg 10 din več. »Mlekan« redilo za krave. »Galop« prašek za konje. Lekarna pri Zamorcu, Maribor, Gosposka 12. 233

Neveste - ženini!

šopke, vence, perilo, nogavice obleke, klobuke i. t. d. i. t. d. kupite najugodnejše pri

„LAMA“, Maribor

Vrakovrstne
ODPADKE
PAPIRJA IN CUNJ

kupuje in plačuje po
najvišjih dnevnih cenah

B. ŽELEZNIK
trgovina vseh vrst surovin
MARIBOR—POBREŽJE
Cankarjeva ulica 16
Nakupovalnica Kopališka ul.
Telefon 27-43

MOSTIN

Moštna esenca MOSTIN za izdelovanje prvovrstne zdrave umetne domače pijače. Cena 1 steklenici za 150 litrov 25 din, po pošti 45 din, 2 steklenici po pošti 75 din, 3 steklenice po pošti 100 din.

J A B L I N za izdelovanje domače pijače brez dodatka pravega sadjevca. Zavitek za 50 litrov 25 din, po pošti 36 din, 2 zavitka po pošti 65 din.

Zaloga

Drogerija Kanc

Maribor, Slovenska ulica
in vse podeželske trgovine.

Ounje, krojaške odpadke, star papir, ovčjo volno, svinjsko dlako, arovco, staro železje, kovine, baker, medenino kupi in plača najbolje: Arbeiter, Maribor, Dravska 15. 11

VZAJEMNA
ZAVAROVALNICA
V LJUBLJANI

ZAVARUJE:

POŽAR
VLOM
STEKLO
KASKO
JAMSTVO
NEZGODE
ZVONOVE
ŽIVLJENJE
KARITAS

V s a k

slovenski gospodar zavaruje
sebe, svoje in svoje imetje
le pri naši zavarovalnici

LJUDSKA
POSOLJILNICA

V CELJU

ZADRUGA Z NEOMEJENIM JAMSTVOM

obrestuje hranilne vloge brez odpovedi po 4% na trimesečno
odpoved pa po 5% — Vse vloge izplačuje točno po dogovoru